

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 44
Lapkritis - November 15, 1996

PERIODICALS
Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kauna
Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Rugsėjo pabaigoje visų Lietuvos bankų turtas pasiekė ir viršijo 1995 metų pabaigos bankų turtą. Lietuvos banko duomenimis, rugsėjo pabaigoje visų šalies bankų bendras turtas buvo 6,278 mlrd. litų. Gyventojų indėlių bankuose sumažėjo 378 mln. litų (24%).

- Lietuvos konservatorių valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius siūlo atargiai vertinti jo paties paskleis-tą idėją atsieti litą nuo JAV dolerio. Jis yra už laipsnišką lito kurso keitimą. G. Vagnorius taip pat teigė, kad iš daugiau kaip 800 mln. dolerių atsargų Lietuvai iš tiesų priklauso ne daugiau kaip 400-450 mln. dolerių. Visa kita, anot jo, yra spekuliaciniai pinigai. Gediminas Vagnorius perspėjo dabartinį Seimą neskubėti priimti sprendimo dėl kitų metų biudžeto. Jeigu biudžetas būtų priimtas, teigė p. Vagnorius, naujam Seimui gali tekti peržiūrėti jį iš naujo. Jis teigė, kad dabartinis biudžeto pajamų šaltinis nurodė planą iš valstybinio kapitalo naudojimo ir lėšas iš kontrabandos apribojimo.

- Masinis apsinuodijimas plačiai reklamuotu produktu "Bifi-Life" įregistruotas Klaipėdoje. Tarp 19 apsinuodijusiųjų - mažiausiai 6 kūdikiai iki vienerių metų amžiaus. Dabar AB "Klaipėdos pienas" produkto gamyba laikinai yra sustabdyta, o visoje Lietuvoje reklamuojamo "Bifi-Life" gydytojai higienistai perspėja nevar-toti.

- Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro meno vadovas Gintaras Rinkevičius, negavęs pasiūlymo iš Lietuvos operos ir baleto teatro, kuriame yra pastatęs kelis scenos kūrinius, oficialiai pakviestas ir jau sutiko tapti Latvijos nacionalinio operos teatro muzikos direktoriumi.

- Klaipėdoje trys jaunuoliai narkomanai atėjo anoni-miškai pasitikrinti, ar nėra užsikrėtę AIDS. Paaiškėjo, kad jie infekuoti žmogaus imunodefici-to virusu. Vienam iš jų tik septyniolika, jis mokosi vidur-inėje mokykloje. Pasak Lietu- vos AIDS centro gydytojos Juli-jos Rakickienės, septyniolikmetis narkotikus leidosi pirma kar-tą gyvenime, ir šis bandymas tapo lemtingas. Užsikrėtę jau-nuoliai teigė, kad bemaž pusė narkomanų narkotikus leidžiasi kartu ir visi gali būti užsikrėtę AIDS.

- Vyriausybė nuo lapkri-čio 1 d. didina bazinę 10 li-tų pensiją - iki 110 litų. Nuo gruodžio 1 d. didinama bazinė alga. Premjeras Mindaugas Stankevičius informavo, kad atitinkamai didėja ir pašalpos bei kitos išmokos.

- Ketverius metus Lietuvą valdžiusi LDDP triuškinamai pralaimėjo Seimo rinkimus. 1992 metais už LDDP balsavo 817 tūkstančių rinkėjų, 1996 m. - 130 tūkstančių.

- Spalio 18 d. įsigaliojo Pa-saulio banko ir Lietuvos sutar-tis dėl 80 mln. JAV dolerių pas-kolos. Lietuvos ambasadorius Alfonsas Eidintas sutartį Was-hingtone pasirašė spalio 16 d.

GYVENIMO ŠEŠĖLIAI

Dr. Algimantas Kabaila
Specialiai "Darbininkui" iš Australijos

Gyvename rinkimų šešėlyje: Lietuvoje po pirmojo rinkimų i Seimą rato artėja antrasis ir le-miamasis rinkimų ratas. JAV-jose čia pat prezidentiniai rinkimai. Tad ir komentuoti natūralu tik tai, kas siejasi su rinkimais. Mums, žinoma, svarbiausia Lie-tuvos seimo rinkimai.

Paskutiniu laiku daug pasiten-kinimo išreiškta tuo, kad pirmąjį rinkimų ratą aiškia persvara lai-mėjo T. Sajunga su Lietuvos Krikščionių Demokratų parti-ja. Ši koalicija yra faktiškai paskelbta ir tai yra džiuginantis reiškinys, nes labai svarbu, kad antikomunistinės jėgos veiktu kuo didesnėje santarvėje. Gali-ma galvoti, kad LKDP prarado maždaug tris mandatus, dėl to, kad žmonės balsavo už LKD Sajungą, manydami, kad balsuo-ja už LKD partiją. Vardai klaidi-nančiai panašūs.

Tuo tarpu LDDP aktyviai ruo-šiasi revanšui antrajame rate. Ir čia išlenda, kaip yla iš maišo, ko siekia kai kurios mažosios gru-puotės.

Kaip praneša spalio 31 d. "Res-publika", keturios i Seimą nepa-tekusios politinės organizacijos, jų tarpe ir Krikščionių demokratų sąjunga, ragina rinkėjus per an-trąjį ratą balsuoti už konservato-rių konkurentus, tad už LDDP, ten, kur jiems pavyko pasiekti antrąjį ratą.

Kaip žinoma, Krikščionių de-mokratų sąjunga, kuriai priklaus-o dr. Kazys Bobelis, be panašaus vardo, **nieko bendro neturi su Krikščionių demokratų parti-ja.**

Pareiškimą pasirašė Moterų, Ūkio, Valstiečių partijos ir Krikš-čionių demokratų sąjunga. Šių

partijų vadovai Kazimiera Pruns-kienė, Klemensas Šeputis, Albi-nas Vaižmužis bei Viktoras Pet-kus.

Lietuva pirmoji iš sovietų oku-puotų valstybių paskelbė besaly-ginę, bėkompromisę Nepriklausomybę. Šio žingsnio žymiausias vykdytojas ir viso beginklio pa-sipriešinimo įkvėpėjas buvo Vy-tautas Landsbergis. Po to Lietu-va pirmoji iš buvusio sovietinio bloko valstybių nusigrėžė prieš i Nepriklausomybę vedusius va-dovus ir pareiškė pasitikėjimą bu-vusiems komunistams, LDDP ir jų tuometiniam vadovui Algir-dui Brazauskui. Ši banga atgalios nuriedėjo per visą buvusį sovie-tinį bloką. Tas pats įvyko Veng-rijoje, Lenkijoje, Gudijoje, Uk-rainoje, Slovakijoje ir t. t.

Dabar Lietuva, jei tai patvirtins antrasis ir lemiamasis Seimo rin-kimų ratas, grįš i savo jau 1990 metais pasirinktą kelią. Vėl pir-moji buvusiąjame sovietiniame bloke. Gal ta banga vėl nuriedės per visą Europą?

Kai bandau sužinoti, ką svečias Australijoje tikrai galvoja apie šį kraštą, klausiu, kas geriausiai pa-tiko ir kas labiausiai nepatiko Australijoje.

Tad dabar noriu irgi paklausti, kas geriausiai įspūdį teikia Lietu- vos Seimo rinkimuose ir kas blo-giausia.

Mano manymu, geriausia yra tai, kad tas taip rūpestingai puo-selėjamas mitas, kad "Vytautas Landsbergis supriešino visuome-nę, o Gediminas Vagnorius su-griovė Lietuvos ūkį", sprogio it muilo burbulas. Mūsųose šis mi-tas buvo rafinuotas i nuostatą, kad "Landsbergis negali laimėti rinkimų, tad reikia alternatyvni-o dešiniųjų kandidato i prezi-dentus". Ir šį mito forma sprogo it muilo burbulas. Vieninteliai iš

Seimo kandidatų, kurie visiškai laimėjo pirmąjį ratą, yra ne kas kitas kaip tiedu "prakeiktieji", kuriuos taip rūpestingai bandy-ta nurašyti i nuostolius, būtent Landsbergis ir Vagnorius. Jiems nereikės rungtis antrajame rate, nes jie gavo absoliučią daugumą - daugiau negu pusę balsuo-jančių - pirmajame rate.

O kas *blogiausia*? Be abejo, tai, kad išvis balsavime dalyva-vo vos truputį daugiau ne-gu pusę balsuotojų. Tiesa, visame pasaulyje sklinda nepa-sitikejimas demokratinėmis in-stitucijomis ir politine sąjunga. Net JAV-jų prezidentas kalba apie opozicijos pareiškimus, ku-rie, pasak jo, yra "gera politika, bet tai blogai kraštui". Kaip gali būti gera politika blogai kraš-tui? Jau pagal definiciją, politi-ka tarnauja kraštui, ar bent tu-rėtų jam tarnauti, ypač gera po-litika. Tokie pareiškimai yra pa-pračiausias cinicizmo propaga-vimas. Panašiai yra ir su Lietu- vos Seimo rinkimais. Ir čia Sei-mo darbas buvo kai kurių poli-tikų pristatytas kaip beprasmiš popierių stumdymas. Tai tiesio-ginis grojimas demokratinį Lietuvos institucijų.

Dabar Lietuva ateina i naują terpe, kurioje grumsis prezi-dentūros jėgos su Seimo daugu-ma. Reikia atsiminti, kad "bu-vusieji" Lietuvoje susigriebė veik visą turtą. O didelis turtas yra didelė jėga. Veik kiekvienas pro-fesinis žurnalistas gali rašyti ir rašytų straipsnius, kalbas, tele-vizijos siužetus, pagal pageida-vimus užsakytojo, kuris moka žurnalistui už jo darba.

Tad ateityje teks dar rungtis su labai stipriu priešu. Mūsų, užsienyje gyvenančių lietuvių, moralinė ir materialinė parama bus labai reikalinga.

Tikiu, kad dauguma mūsų esa-me išlaikę pakankamai idealiz-mo tą paramą duoti.

Vilniaus teisme 1991 m. Sausio 13-osios byla

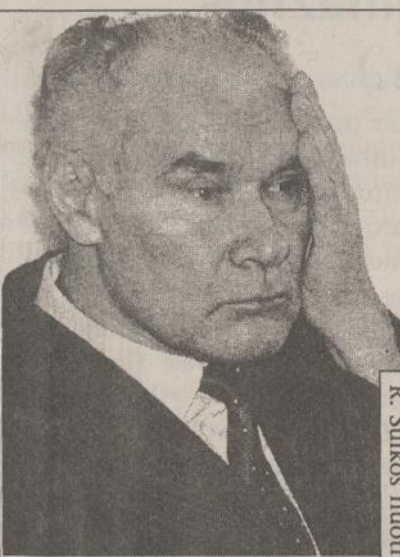

R. Šuikos nuotr.

Buvęs LKP-SSKP pirmasis sekretorius, vienas pagrindinių kaltinamųjų Sausio 13-osios by-loje, **M. Burokevičius.**

Vilniaus apygardos teisme prasidėjo tvarkomasis 1991 m. Sausio 13-osios bylos posėdis. Teisme dalyvauja daugiau kaip 100 kviestųjų nukentėjusių. By-loje yra šeši kaltinamieji: M. Bu-rokevičius, J. Jarmalavičius, I. Kuolelis, L. Bartoševičius, S. Mic-kevič, J. Prokopovičius. Teismas turės išnagrinėti 132 tomų by-lą. Teismas paliko galioti kardomą-sias priemones kaltinamiesiems M. Burokevičiui ir J. Jarmalavi-čiui - suėmimą, kitiems ketu-riems - rašytinį pasižadėjimą ne-išvykti.

Teisiamasis posėdis prasidėjo 1996 m. lapkričio 5 d. 11 val.

R. Šuikos nuotr.

Buvęs LKP-SSKP skyriaus vedėjas, vienas pagrindinių kal-tinamųjų Sausio 13-osios bylo-je, **J. Jarmalavičius.**

Teismo salėje vyksta Sausio 13-osios bylos posėdis.

R. Šuikos nuotr.

JAV prezidentas William Jefferson Clinton.

WILLIAM JEFFERSON CLINTON IŠRINKTAS ANTRAI KADENCIJAI

Demokratų kandidatas Bill Clinton pergalingai užbaigė pas-kutinįją savo politiniame gyve-nime kampaniją - jis buvo per-rinktas JAV prezidentu , surinkęs 49% balsų (45,341,398) ir įveikęs respublikonų kandidatą Bob Dole, surinkusį 41% (37,691,548) visų balsų. Įvykis retas, nes paskutinį kartą demokratų partijos preziden-tas laimėjo rinkimus antrai ka-dencijai tik prieš 40 metų.

Rinkimų rezultatus nulėmė mo-terys, kurios balsavo sekančiai: už Bill Clinton - 55%; už Bob Dole - 37%; už Ross Perot - 7%.

Vyrų balsai pasiskirstė po lygiai už abu iškiliausius kandidatus: po 44% balsavo už B. Clinton ir 44% už Bob Dole; R. Perot iš vyrų gavo 10% balsų.

Stambios sumos pinigų, išleis-tos rinkiminei kampanijai, ne-padėjo nei vienam iš dviejų svarbiausių kandidatų. Tačiau keletą savičių prieš rinkimus išaiškėjo faktai, kad žymūs Indonezijos bankininkai, norėdami palankes-nių prekybos sąlygų su JAV, auko-jo stambias pinigų sumas de-mokratų partijai ir tuo pačiu jų kandidato prezidentiniams rinki-mams. Tuo buvo prasižengta įsta-tymui, kuris nurodo, kad svetimų valstybių pinigai negali dalyvau-

ti Amerikos prezidentinėje rin-kiminėje kampanijoje. Ši žinia buvo paskleista spaudoje ir te-levizijoje ir turėjo nemažos įta-kos balsuotojams. Spėjama, kad tai dalinai nulėmė, kodėl de-mokratai nesugebėjo atgauti daugumos nei Senate, nei Kon-grese. Senatas dabar susideda iš 54 respublikonų ir 45 demok-ratų (vienas dar nenuspręstas). Kongrese yra 225 respublikonai ir 204 demokratai.

Nors rinkimų metu respub-likonai ir bandė pabrėžti įvai-rius šiuo metu tiriamus prezi-dento prasikaltimus, tačiau dauguma balsuotojų, patenkin-ti dabartiniu Amerikos ekono-miniu gerbūviu, mažai kreipė dėmesį i Bill Clinton nepa-tikimą charakterį ir vistiek bal-savo už jį.

Bendra spaudos ir televizijos komentatorių nuomone šie rin-kimai buvo už išlaikymą krašte *status quo*. Rinkėjai jautėsi patenkinti tuo, kas yra. Nei vienas kandidatas nekėlė stambių naujų planų, nebuvo diskutuo-jami drastiški persitvarkymai. O patys rinkimai laikomi neįdo-miais, nuobodžiais. Todėl rin-kimuose dalyvavo tik 48% ga-linčių balsuoti amerikiečių.

PO RINKIMŲ: IŠSISKLAIDĖ DŪMAI

Seimo rinkimų pirmojo turo rezultatai sudrumsčia propagandinius mitus

Povilas Žumbakis

Po Lietuvos Seimo rinkimų pir-mojo turo paaiškėjo kai kurie fak-tai, bet gal pats svarbiausias tas, kad Lietuvoje ir užsienyje daug reklamuojami "reitingai", t. y. įvertinimai, Lietuvos politikų ir parti-jų yra geriausiai atveju visai netik-slūs, o ciniškiau žiūrint, tyčia klai-dinantys!

Pirmo turo rinkimų rezultatai - tikrai nemeluojantys, nes jeigu buvo kokių sukybių, tai tik rodo i kairiųjų pusę:

aišku, šiandien populiariausia Lietuvos politinė partija yra Tė-vynės Sąjunga, Lietuvos konser-vatorių, vadovaujama Vytauto Landsbergio ir Gedimino Vagno-riaus;

aišku, buvę komunistai ir jų se-sučių partijos Lietuvos balsuotojų buvo įvertintos - be jokių abe-jonių, pralaimėjo prieš dešiniuo-sius - konservatorius ir krikščionis demokratų;

aišku, buvusių komunistų ban-dymas suvedžioti lietuvių suku-riant daugybę seserinių partijų - ne tik nepasisekė, bet jiems pa-kenkė;

aišku, Amerikos lietuvių politi-kų Kazio Bobelio ir Valdo Adam-kaus pastangos pakenkė jų remia-moms partijoms ir jų prieš rinki-mus išpūstos "asmenybės" nublū-ko, o Adamkaus pareiškimas, kad

kandidatuos i Lietuvos prezi-dentus, buvo jo politinio bank-roto ženklas;

aišku, Lietuvos populiariausi asmenys ne centristai, kaip mums jau keli metai kartoja buvę "Tiesos" redaktoriai ir jų remiami apklausinėjimai;

aišku, Lietuvos žmonės dau-giausiai pasitiki dviem konser-vatoriais: V. Landsbergiu ir G. Vagnoriumi, nors prieš juos jau šeši metai yra koncentruojama visa kairiųjų ekstremistų ir mūsų liberalų propaganda;

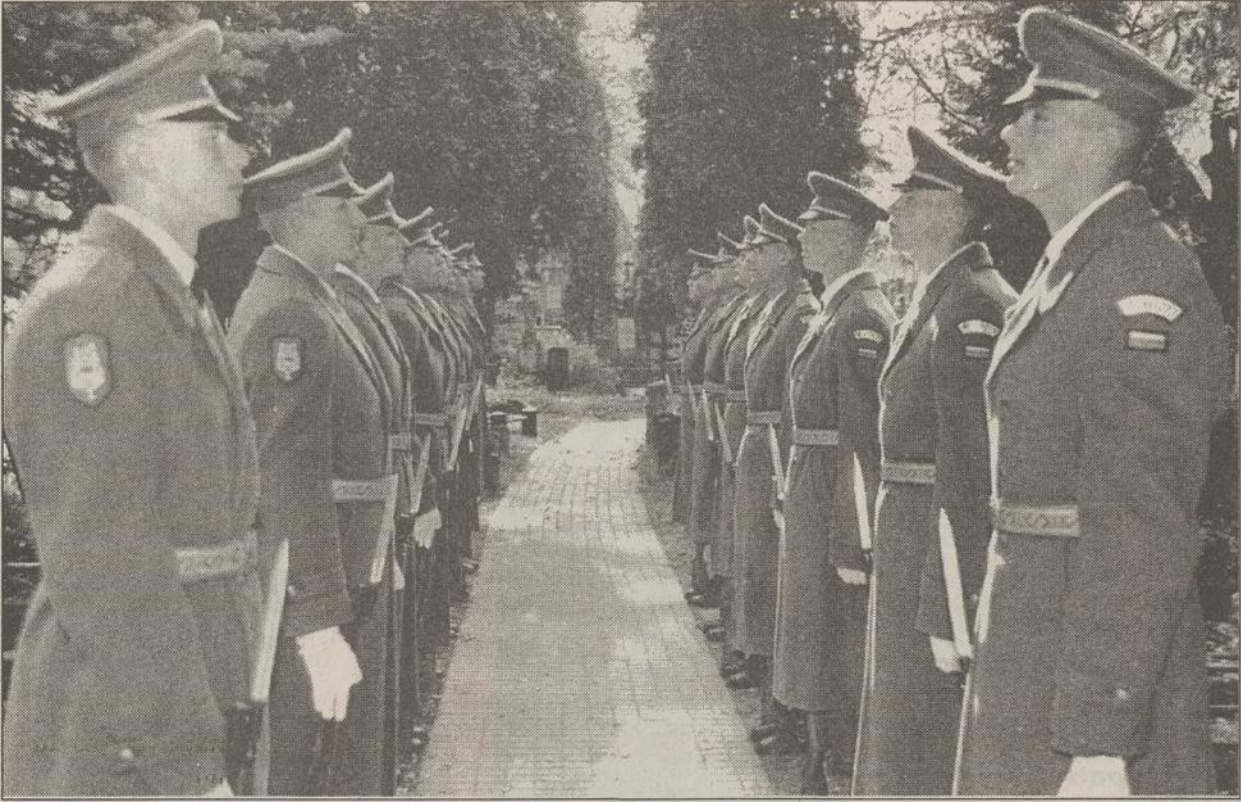
aišku, kad ir per didelius skausmus, po truputį, Lietuvo-je vystosi demokratija!

Visa tai nereikšia, kad Lietu-voje viskas tvarkoje, ar kad se-kanti valdžia mokės išvesti kraš-tą iš moralinio, teisinio, ekono-minio ir politinio skurdo. Toli gražu.

Rinkimų rezultatai tik truputį praskiedžia dumblinus propa-gandos vandenį. Antro turo balsavimai bus svarbūs, ir laimė-tojai nėra žinomi.

Mes Vakaruose turime progą pergaltvoti, kaip ir ką mes turė-tume remti. Kuo tikėti. Kaip (mukelta i 6 psl.)

TIK DARBININKE
Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

Spalio 9 d. Vilniuje Rusų kapinėse paminėtas įvykis, kaip prieš 76 metus Lenkijos kariuomenė okupavo Vilnių ir 20 metų buvo atplėšusi jį nuo Lietuvos. Rusų kapinėse pagerbti kariai, žuvę kovose prieš okupantą.

R. Šuikos nuotr.

Pranešimas spaudai

Š. m. spalio 17 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose dr. Alfonsas Eidintas, lydimas gynybos, karo, oro ir jūrų pajėgų atašė majoro Valdemaro Sarapino, lankėsi JAV Pensilvanijos valstijoje Karinių reikalų departamento vadovo, generolo majoro James W. Mac Vay bei štabo viršininko, pulkininko Marshall K. Edward kvietimu. Pensilvanijos valstija ir jos Nacionalinė gvardija yra mūsų šalies partnerė dvišalio karinio bendradarbiavimo srityje.

Vizito metu Lietuvos diplomatai susitiko su Karinių reikalų departamento bei Nacionalinės gvardijos vadais, apžiūrėjo iš straigtasparnio valstijos teritorijoje esančius karinius objektus, susipažino su Karinių oro pajėgų simuliacinio, centro veikla, išbandė įvairią karinę techniką.

Visų susitikimų metu pagrindinis dėmesys buvo skirtas dvišalio bendradarbiavimo tarp mūsų šalies krašto apsaugos sistemos ir Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos plėtojimui programos "Kariškiai - kariškiams" rėmuose. Nuspręsta ir toliau nuolat keistis karinių delegacijų vizitais (per pastaruosius trejetą metų jų skaičius gerokai viršijo du šim-

tus), kartu aptarta galimybė palaipsniui pereiti nuo pažintinio pobūdžio vizitų organizavimo prie ilgesnį laiką trukusio analitinio darbo Lietuvoje, taip pat - galimybės Lietuvos specialistams ilgiau padirbėti Pensilvanijos Nacionalinėje gvardijoje. Susitarta pastoviai rengti bendras pratybas Lietuvos ir Pensilvanijos žemėje. Generolas J. Mac Vay pritarė ambasadoriaus dr. A. Eidinto prašymui pakviesti 1997 metais į tradicines Nacionalinės gvardijos pratybas "Guardex" dar didesnę nei šiemet Lietuvos kariškių būrį (šiais metais jose Lietuvą atstovavo 23 Motorizuotos pėstininkų brigados "Geležinis vilkas" bei Karinių oro pajėgų atstovai). Nutarta stiprinti dvišalį bendradarbiavimą tarp atskirų mūsų šalies kariuomenės (suteikiant prioritetą Savanoriškos krašto apsaugos tarnybos rinktinėms) ir Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos dalinių, toliau plėtoti Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamento ir Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos Ypatingų situacijų valdymo centro ryšius, keičiantis pasiruošimo nelaimių atvejams ir krizių valdymo patirtimi, to-

bulinant mūsų departamento struktūrą bei jo veiklą reglamentuojančią įstatyminę bazę. Sutarata skatinti abiejų šalių karo kapelionų institucijų bendradarbiavimą.

Atskiras susitikimas buvo skirtas bendradarbiavimo tarp Krašto apsaugos ministerijos Puskarininkų mokyklos Kaune ir Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos Liktinių akademijos klausimams aptarti. Nuspręsta ir ateityje planuoti bendrus renginius puskarininkų mokymo bei jų vaidmens stiprinimo Lietuvos kariuomenėje tema, padėti mokyklai rengti įvairių karinių specialybių mokymo programas. Vizito metu aptarti galimos materiatinės paramos mūsų šalies krašto apsaugos sistemai klausimai.

Ivyko ambasadoriaus dr. A. Eidinto susitikimas su Pensilvanijos valstijos gubernatoriaus patarėja tarptautinei prekybai Tammy Lindenberg, kuri perdavė gubernatoriaus pasiūlymą ir raginimą skatinti prekybinius bei verslo ryšius tarp Pensilvanijos ir Lietuvos. Lietuvos diplomatai taip pat susitiko su Pensilvanijos valstijos verslininkų grupe.

Lietuvos ambasados
Washingtono spaudos skyrius

Lietuviškosios Panevėžio gimnazijos pradžia (1915-1924 m.)

Pirmąją lietuviškąją gimnaziją Panevėžyje, vokiečių okupacinei valdžiai leidus, 1915 m. pabaigoje įsteigė "Saulės" draugijos Panevėžio skyrius. Oficialus gimnazijos pavadinimas buvo "Realgymnazium" (tokia buvo iškaba). Toji gimnazija turėjo būti lyg ir carinės Rusijos laisvai veikusios "Panevėžskoje realnoje učilišče" pakaitalas. Tačiau mokslas gimna-

zijoje dabar turėjo būti dėstomas lietuvių kalba.

Panevėžio realinės mokyklos patalpas per karą vokiečių okupacinė karo valdžia buvo užėmusi karo ligoninės reikalams. Todėl patalpas lietuviškai gimnazijai teko nuomoti privačiuose namuose Ramygalos gatvėje (cemento dirbinių įmonės savininko Narkevičiaus namuose). Vė-

liau (rodos, 1917 m. pradžioje) gimnazijos patalpos buvo perkeltos į kiek erdvesnį irgi privatų namą toje pačioje Ramygalos gatvėje. Bet ir ten greitai pasidarė ankšta, todėl papildomai dar buvo nuomojamos patalpos Sodų gatvėje (Jasinskio namuose).

1918 metais vokiečių kariuomenė evakavosi iš Lietuvos. Tuo

Spalio 2 d. Lietuvos policija šventė savo dieną - "Angelų sargų dieną".

R. Šuikos nuotr.

Lietuvos Biblijos Draugija

"Kiekvienas tegul aukoja, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamas ar tarsi verčiamas, nes Dievas myli linksmą davėją". 2 Kor 9, 7

Mielas Tautieti,

Pirmą kartą per šešis šimtmečius, kai Lietuvoje išplito krikščionybė, lietuvis galės paimti į rankas ir skaityti Šventąjį Raštą, išverstą tiesiai iš originalo - hebrajų ir graikų kalbų. Senąjį Testamentą išvertė kunigas profesorius Antanas Rubšys, 1996-ųjų metų Nacionalinės premijos laureatas, Lietuvos Biblijos draugijos prezidentas, o Naująjį Testamentą - kunigas Česlovas Kavaliauskas. Lietuvos Biblijos draugija rengia ekumeninę Biblijos laidą, tinkamą visoms krikščioniškomis Bažnyčioms.

Biblijos draugiją Lietuvoje 1992 m. įkūrė aštuonios krikščionių Bažnyčios: Romos Katalikų, Stačiatikių (ortodoksų), Rusų senatikių ir penkios Evangelikų - Baptistų, Liuteronų, Reformatų, Sekminininkų ir Septintos dienos adventistų. Teisingumo ministerijoje ji užregistruota kaip visuomeninė organizacija, kuri nesiekia pelno. Jos tikslas - leisti ir platinti Šventąjį Raštą ir kitą biblistikos literatūrą. Draugija stengiasi, kad leidinių kainos būtų prieinamos daugumai žmonių.

Biblijos parengimui ir išspausdinimui reikia nemažų lėšų - knygos savikaina bus apie 60 litų. Aišku, kad ne visi tėvynainiai išgalės ją nusipirkti. Be to, Biblijos draugija galės išleisti 1997 m. tik 5000 egzempliorių. Todėl kiekviena, tegul ir nedidelė, auka ne tik padės padidinti lietuviškos Biblijos tiražą, bet ir sudarys galimybę paravinėti knygą pigiau, o tam tikrą dalį tiražo visiškai neišgalintiems padovanoti.

pačių buvo išlaisvintos buvusios Panevėžio realinės gimnazijos patalpos. Lietuviškoji Panevėžio gimnazija 1918 metų rudenį persikėlė į tas patalpas, ir savaime buvo išspręstas gimnazijos patalpų klausimas. Užtat pradžioje trūko ne tik patalpų, bet ir mokytojų personalo. Didžioji lietuviškosios inteligentijos dalis buvo pasitraukusi į Rusijos gilumą ir ten irgi organizavo lietuviškąją gimnaziją Voroneže.

Be to, karo metu buvo gerokai suvaržytas žmonių judėjimas visoje Lietuvos teritorijoje. Steigiamos gimnazijos personalą ir mokinius teko rinkti iš artimiausių Panevėžio apylinkių. Laimingo būdu netoli Panevėžio (Paliūniškyje) per karą atsirado ir Šveicarijos universiteto studentas K. Bizauskas. Jis tapo gimnazijos inspektoriumi. Mokytojais pasidarė panevėžiečiai J. Bučas, K. Špokauskas, Volodkaitė, O. Širmulytė, Peleckaitė, A. Petrolionas, V. Paulauskas. Aukštąjį mokslą, berods, buvo baigusi tik M. Putramentienė. Gimnazijos mokytojų personalas labai sustiprėjo, kai 1918 metais iš Rusijos į Lietuvą grįžo daug lietuvių inteligentų. Tada Panevėžio gimnazijoje atsirado J. Balčikonis (jis buvo naujai paskirtas gimnazijos direktoriumi), M. Grigonis, Baronas, M. Karka, Krištopaitis... Vyresniųjų klasių (4, 5, 6) mokiniai carinės Rusijos valdymo metais buvo pradėję mokslus Panevėžio realinėje mokykloje. Tai 1919 m. Panevėžio gimnazijoje ir buvo tik šešios klasės. Vyresniųjų klasių mokiniai daugiausia ir formavo moksleivių stilių, nuotaikas ir dvasią. Bet skirtingai nuo Rusijos valdymo metų, dabar reikėjo formuoti nebe rusišką, o lietuvišką moksleivių gyvenimo stilių ir nuotaiką.

Pirmųjų lietuviškų gimnazijų atsiradimas, o čia kartu ir stiprėjančios Lietuvos Nepriklausomybės viltys ir net pats Nepriklausomybės atėjimas labai patriotiš-

(nukelta į 5 psl.)

kad priimti aukas grynais įgalinti tik keturi Draugijos darbuotojai: Vilhelmina Kalinauskienė, Juozas Algimantas Lissas, Mykolas Mikalajūnas ir Bronislava Rakovska.

Prisidėkime pagal išgales visi, kad Dievo žodis - Geroji Naujiena - pasiektų kiekvienus namus.

Su pagarba ir viltimi,
Mykolas Mikalajūnas
LBD Vykdomasis direktorius

Basanavičiaus g. 16-121, 2009 Vilnius, Lithuania. Tel. +(3702) 652 656; 231 975. Fax +(3702) 231 974.

Ein. sąsk. Nr. 1700001. Ein. valiut. sąsk. Nr. 57080107. Komerc. bankas "Vilniaus bankas" (Kodas 260101777)

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidojimas. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino
MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA
✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kristaus Valdovo šventėje

Valdovas žmogus sėdėjo soste. Priešais jį skėtojosi kitas žmogus - jo valdiny. Jam buvo skirta ir įsakyta valdovą linksminti. Kai vainikuotasis karalius pakankamai išsi-juokė, įsiai paklausė: "Sakyk, žmogau juokdary, kuo norėtum būti, jei nereikėtų manęs juokinti?" Šis pasivaipė ir kiken-damas atsakė: "Gi norėčiau būti valdovu ir pūpsoti soste, nes tai lengviausia: gali kitus valdyti pats nesusivaldydamas".

Juokom įdurtas išdidus karalius ir pasakytą gili tiesa: kas valdo, pirmiausiai turi susivaldyti.

Valdymas prasideda nuo savęs, ar kas būtų galingiausias valdo-vas, ar paprastas vienišas žmogus. Visų pirma reikia save apvaldyti, kad turėtum teisę kitą valdyti. Ir toji teisė nesiekia tiek toli, kad kitą žmogų pavertum vergu. Valdovai ir vergai yra tik žmonių sąvo-kose. Prieš moralinius Dievo įsakymus visi yra lygūs, ar kam tenka daugiau, ar mažiau valdžios žmonių sukurtoje santvarkoje. Ji re-miasi ne tiek valdymu, kiek visų susivaldymu. Tik tam, kad tasai susivaldymas ir susiklausymas būtų lengvesnis, vieniems tenka būti valdžioje, o kitiems po valdžia.

Šia prasme ir sakoma, kad kiekviena valdžia yra iš Dievo, tačiau ne kiekviena vyriausybė yra su Dievu. Kaip atskiras žmogus gali būti priešingas Dievui, taip ir vyriausybė gali būti ne tik nutolusi, bet ir kovojanti su Dievu. Šiuo atveju ji dažniausiai save stato Dievo vietoje. Žmogaus nesivaldymas ir išdidumas čia pasiekia savo liuciferišką viršūnę. Kai tokia vyriausybė išgali, tada visiems būna prastai: visi pavergiami tų, kurie nesivaldydami pūpsa savo soste.

Kelias į mūsų laikų valstybės ir jos vyriausybės sudievinimą, kuris ryškiausiai pasirodo diktatūrinėmis formomis, ėjo per žmogaus susidievinimą. Naujųjų laikų žmogus, pasiklojęs savo protu, bet nenorėdamas jo palenkiti Dievo išminčiai, nepanoro ir valdytis pagal Dievo duotus moralinius įstatymus. Visa, kas varžė jo elgesį, pavadino savo laisvės varžymu, ir toje tariamoje savo laisvėje, savo nesivaldyme priėjo vergijai.

Bolševizmo vergija yra išaugusi iš žmogaus atsisakymo tvarkytis ir valdytis taip, kad būtų atiduota Dievui, kas Jam priklauso, ir ciesoriui, kas yra jo. Žmogus tarėsi geriau padarysias, kai atiduosias ciesoriui arba vyriausybei visa. Dievas palaipsniui buvo išstumiamas iš viešojo gyvenimo. Bolševizmas yra to kelio galas, kuris gali baigtis katastrofa, kad žmogus tokiu būdu patirtų, kur yra atėjęs su savo nesivaldymu.

Kristus taip pat stovėjo prieš žmogų valdovą. Stovėjo įvilktas į karališką rūbą pajaukai. Bet tai, iš ko buvo norima pasišaipyti, buvo tikrai ir dieviška. Kristus atsakė, kad Jis yra karalius, bet jo karalystė ne iš šios žemės, tačiau skirta šiai žemei, kad žmonės išmoktų valdytis, o valdovai valdyti.

Kai Kristaus Valdovo šventę minime, pagalvokime ir apie tai, kiek patys susivaldome ir kiek tuo būdu palengviname Kristaus karalys-tei plisti žemėje.

Kristaus Valdovo šventė katalikų Bažnyčios liturgijoje yra visai jauna, palyginus su kitomis šventėmis. Šią šventę paskelbė popiežius Pijus XI-asis 1925 metais.

Užrašai iš pasmerkųjų namų

SAULIUS STOMA

18

Demokratija praužė kažkur viršuje - ten pakeistos vėliavos, himnai, šūkiai. Bet čia, apačioje, dėl to tik blogiau. Čia panašiai kaip tas tardytojos pažadas, kad tuoj tuoj būsi išleistas į laisvę. Pasirodžius, kad tai apgaule, gyventi darosi tik sunkiau.

Čia, apačioje, vis dar siautėja patėvio atsivesta Švonderio kompani-ja. O sugrįžęs lyg ir tikras tėvas sako: taip jums ir reikia, niekadėjai, matau, kad gražiuoju su jumis negalima, - visai baigiate išsigimti, baisu į jus net pažiūrėti.

Pogrindžio mintys

Visuomenė labai klysta manydama, kad dabartinis nematytas nusikalstamumo didėjimas yra demokratijos padarinys. Šis pakly-dimas gali turėti tragiškų pasekmių valstybės raidai. Demokratija neskatina nusikalstamumo, nes pačioje jos esmėje glūdi sąmonin-gas (!) moralumas. Demokratinėje, humaniškoje, Vakarų vertybė-mis grįstoje valstybėje gerai elgiamasi sąmoningai supratęs tokio elgesio privalumus. Totalitarinėje, represinėje valstybėje valdom-ieji yra jėga priversti gerai elgtis - nori jie to ar nenori. Valdantieji tuo metu daro, ką nori. Savaimė suprantama, kad taip "pauklėti" valdomieji praranda bet koki norą gerai elgtis laisva valia. Atleisk varžtus, ir daugelis jų ims daryti tą, apie ką galvojo ir anksčiau, tik nedrįso.

Taigi dabartinio nusikalstamumo sėkla pasėta dar taip neseniai mūsų gyventame totalitarizme. Tik tada jai nebuvo tokių palankių sąlygų sudygti. Mintis, kad įveikti dabartinį nusikalstamumą gali-ma tik stiprinant represines struktūras, didinant bausmes, tai yra grįžtant atgal į totalitarizmą, bent jau teisėsaugoje, yra antrasis didysis paklydimas. Jis - ypač pavojingas.

Represines struktūras reikia ne stiprinti, bet pirmiausia humani-zuoti, padaryti teisingomis. Juo stipresnė darysis nehumanizuota teisėtvarkos sistema, juo ji taps pavojingesnė visai demokratinei visuomenės raidai, jau nekalbant apie patį nusikalstamumo skatin-imą. Kol kas teisėtvarkos ir nusikaltėlių pasauliai yra du susisieki-antys indai - didėjant vieno spaudimui, auga ir kitas. Atoveiksmis

Kas naujo Jungtinėse Tautose?

Kęstutis K. Miklas

Ir šiemet, kaip kasmet, rugsėjo mėnesio trečiąjį antradienį (rug-sėjo 17), prasidėjo Jungtinių Tau-tų Generalinės asamblėjos 51-ji metinė sesija. Palyginti su praei-tom, šios sesijos pradžia buvo gan niūri, be jokių iškilmin-gesnių ceremonijų. Jautėsi sus-irūpinimas dėl katastrofiškos fi-nansinės padėties, dėl to, kas bus generalinis sekretorius atei-nantiems penkeriems metams, kai ši sesija baigs savo darbą gruodžio 23 dieną. Žinoma, iški-lus svarbioms pasaulinėms prob-lemoms, sesija gali būti pratęsta ar sušaukta nauja speciali sesija.

Pirmiausia sesija išklauė keletą trumpų ceremonialinių kalbų ir pranešimų. Iš JT Generalinio sekretoriaus pranešimo paaiškė-jo, kad apie 20 kraštų, daugiau-sia iš Afrikos kontinento, nėra susimokėję savo narystės mo-kėsčio, ir tuo jie netenka balsa-vimo teisių šioje sesijoje. Tokių "nusikaltėlių" kasmet būdavo, bet dažniausiai jie tas teises at-gaudavo įmokėdami bent mini-mumą nustatyto mokesčio.

Malaizijos ambasadorius - šios sesijos prezidentas

Jau iš anksto buvo žinoma, kad į šį postą kandidatuoja gan populiarus Malaizijos ambasa-dorius Jungtinėse Tautose Razali Ismail. Nesant daugiau kandi-datų, jo išrinkimas pagal pro-cedūrinius reikalavimus buvo tik eilinis formalumas.

Rozali Ismail gimė 1939 me-tais Kedah vietovėje, šiaurinėje Malaizijoje. Baigęs Malaizijos valstybinį universitetą, jis 1962 metais pradėjo dirbti Malaizijos užsienio reikalų ministerijoje. Jis tučiuojau skiriamas darbei am-basadose: Indijoje nuo 1963 iki 1966 m., Prancūzijoje nuo 1966 iki 1968, Didžiojoje Britanijoje nuo 1970 iki 1972 ir Laose nuo 1974 iki 1976 m. 1978 metais paskirtas ambasadoriumi į Len-kiją, kartu atstovauti Malaiziją Vengrijoje, Čekoslovakijoje ir tuometinėje Rytų Vokietijoje. Nuo 1982 iki 1985 m. jis skiria-mas vyriausiu komisinerium Indijoje, o nuo 1988 m. - am-basadorium Jungtinėse Tautose, kartu būti ambasadorium Kubo-je bei atstovauti Malaiziją Ja-

lygus veiksmui.

O jau visą pataisos įstaigų sistema reikėtų tiesiai taip ir vadinti - nusikaltėlių ugdymo bazėmis. Pradinis lygis - nepilnamečių koloni-jos, kur paauglys arba suluošinamas psichiškai visam gyvenimui, arba užsigrūdina, surambėja ir išsina puikiausiai nusikalstamumo mokyklą prieš ateityje laukiančius Lukiškių ir visus kitus universite-tus. Kito pasirinkimo čia beveik nėra. Kaip beveik nėra kito pa-sirinkimo ir nuteistajam, išėjusiam iš kalėjimo.

Kur dabar tie altruistai, priimantys į darbą sėdėjusį nusikaltėlį? Žinoma, įeigu tu ne koks nieko nesugebantis "džumbrelis", tuoj pat gali išlieti į įvairiausio tipo grupuočių gretas. Jos jau lauks tavęs iškart už Lukiškių ar kitos panašios vietos vartų. Ten laisvų vietų tikrai nepritrūks. Juk visą laiką vyksta aršūs karas.

Štai ką aš supratau Lukiškėse. Siekiant, kad nusikalstamumas mažėtų, bausmė neturėtų būti kuo didesnė. Ji turi būti teisinga ir neišvengiama.

Ką galvoti ir tiems patiems nusikaltėliams, kai vienas, paslėpęs užsienyje keletą milijonų, gauna taip pat kelerius metelius, o kitas, pavogęs vieną kompiuterį, tris telefono aparatus, skaičiavimo mašinėlę, du šviestuvus, seną kilimą ir užuolaidas, gauna vienuo-lika metų. Tai tikras faktas. Šis žmogus Olegas Vyzas sėdi dabar Pravieniškėse.

Tarsi iš naujo gimęs

Kai po šešių savaičių, praleistų Lukiškių "padvale", išgirdau, kad kalėjimo valdžia vėl nori grąžinti mane į paprastą tardomųjų kamerą, visai neapsidžiaugiau. Buvau jau čia apsipratęs, sustigavęs gyvenimą ir dienotvarkę taip, kad praleisčiau priverstinio uždarymo laiką kuo naudingiau. Čia turėjau daug laiko ir netgi pasakyčiau - geras sąlygas apmąstymams ir meditacijoms. Tapau filosofu. Drīstu teigti, kad netgi susikūriau savąją gyvenimo filosofiją. Ją išdėstysiu, jei pavyks, kitoje vietoje. Tada, matyt, išsamiau aprašysiu ir žmogžudžių rūsyje išgyventus parapsichologinius patyrimus.

Čia tik pasakysiu, kad vėl su visa manta kildamas iš "padvalo" laiptais aukštyn, jaučiausi dvasiškai gerokai sustiprėjęs, atsinau-jinęs - beveik kaip iš naujo užgimęs.

Jaučiausi visiškai šviežias ir dvasiškai, ir fiziškai. Netgi mano kūnas, jo mėsa, oda atrodė lyg naujai po badavimo užaugusi.

Ir dabar kartais vėl norom nenorom įsitraukdamas į įprastą laisvės gyvenimo skubėjimą, rūpesčius, naudos siekima, konkuren-ciją, kovą už savo interesus, staiga prisimenu gyvenimą "padvale"

JT 51-osios Generalinės asamblėjos prezidentas Razali Ismail, Malaizijos ambasadorius.

maikoje, Barbados, Santa Lucia ir Trinidado bei Tobago valsty-bėse. Vadovaudamas Malaizijos delegacijai JT saugumo taryboje, jis net du kartus buvo išrinktas tos tarybos prezidentu, taip pat pirmininku tos tarybos sukurto komiteto dėl ginklų embargo Pietų Afrikai. 1991 m. jis buvo išrinktas JT Ekonominės ir So-cialinės tarybos viceprezidentu, po to, 1993 m., pirmininku JT komisijos vystymosi plėtotei, o 1995 m. atstovavo Aziją kaip komiteto vicepirmininkas JT 50-čiui atžymėti. Nežiūrint aibės išipareigojimų JT-se, jis surasda-vo laiko nuo 1993 iki 1995 m. skaityti paskaitas kaip tarptau-tinių studijų profesorius Michi-gano valstijos universitete.

Generalinės asamblėjos prezi-dentui padėti ir jį pavaduoti buvo išrinktas ir 21 viceprezi-dentas, - iš Andoros, Angolos, Bahamų, Burundi, Didžiosios Britanijos, Filipinų, Ghanos, Honduro, JAV, Jungtinių Arabų Emirato, Kinijos, Kipro, Latvi-jos, Libijos, Nigerijos, Pakista-no, Paragvajaus, Prancūzijos, Rusijos, Sudano ir Turkijos.

Taip pat buvo išrinkti ir šešių svarbiausių komitetų pirminin-kai. Nusiginklavimo ir tarptau-tinio saugumo komitetui vado-

vaus Baltarusijos atstovas Alek-sandr Sychou, Ekonomikos ir finansų komitetui - Olandijos atstovas Arjan Hamburger. So-cialinių, humanitarinių ir kul-tūros reikalų komitetui - Meksi-kos atstovė Patricia Espinosa. Specialiam politikos ir dekoloni-zacijos komitetui - Laoso ats-tovas Alounke Kittikhoun. Ad-ministraciniam ir biudžeto ko-mitetui - Zimbabvės atstovas Ngoni Francis Sengwe. Ir Teisės komitetui - Venezuelos ambas-adorius Ramon Escovar Salom.

Kas ta Malaizija?

Tai valstybė, esanti Malajų pusiasalyje Azijos pietryčiuose. Į ją įeina ir provincijos, esančios šiaurinėje Borneo saloje. Jos ter-itorija yra šešis kartus didesnė už Lietuvos. Gyventojų - per 19 milijonų.

Malaizija, buvusi britų, vėliau japonų kolonija, susikūrė tik 1963 m. rugsėjo 16 d. kaip fe-deracija Malajų, Singapūro, Sa-bah ir Sarawak kraštu. 1968 m. Singapūras pasitraukė iš šios federacijos. Nuo 1963 m., kada Malaizija tapo nepriklausoma, ji buvo teriojama nuolatinėmis invazijomis iš Indonezijos ir riaušėmis prieš kinus ir indus, organizuojant komunistams.

1966 m. uždarius Komunistų partiją, prasidėjo normalus gy-venimas.

Krašto sostinė - Kuala Lum-pur, su virš milijono gyventojų. Kiti didesnieji miestai - George Town (Pinang), su ketvirčiu mili-jono gyventojų, ir Ipoh, su 300 tūkstančių.

Kraštas yra konstitucinė mo-narchija. Jos valdovas yra ren-kamas penkerių metų terminui giminystės keliu iš federacijai priklausančių kraštų valdovų. Šiuo metu Malaizijai vadovauja Perak sultonas Azlan Muhibud-din Shah. Jam vadovauti pade-da 68 narių senatas ir 180 narių kongresas, dalinai paskirti sulta-no ir išrinkti taip pat 5 metų terminui.

Krašto oficiali kalba - malajų. Tačiau plačiai naudojamos ta-milų, kinų ir anglų kalbos.

Etninis pasidalinimas - 59% malajiečių, 32% kinų ir 9% indų. Piniginis vienetas - ringitas.

Krašto turtai - varis, alavas, nafta, mediena ir guma. Ekono-minis lygis, palyginti su kitais Azijos kraštais, išskyrus Japoni-ją, yra gan aukštas. Vidutinis metinis atlyginimas apie 2500 JAV dolerių.

Branduolinių bandymų draudimo sutartis

Ši sesija gali pasididžiuoti, kad rugsėjo 23 buvo pasirašoma branduolinių ginklų bandymų draudimo sutartis, kurią prieš savaitę iš 185 valstybių 158 val-stybės buvo patvirtinusios. Prieš ją balsavo tik trys: Indija, Libija ir Butanas. Jei Indija boikotuos ją, Pakistanas taip pat prisidės prie boikoto.

Pirmosios 16 valstybių, kurios pasirašė šią sutartį, buvo JAV, Didžioji Britanija, Kinija, Rusi-ja, Prancūzija, taip pat Airija, Australija, Austrija, Čilė, Dani-ja, Italija, Japonija, Kanada, Olandija, Pietų Afrika ir Vokiet-i-ja. Per dvi savaites jau pasirašė per 100 valstybių, jų tarpe ir Lietuva. Jos vardu spalio 7 dieną pasirašė Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras dr. Povilas Gylys, tą dieną dalyvavęs JT Generalinės asamblėjos po-sėdyje ir ten pasakęs kalbą.

JAV vardu pasirašė preziden-tas Bill Clinton, specialiai at-vykęs į šią sesiją, kurioje jis taip pat pasakė kalbą. Jis siūlė, kad, šalia cheminių ginklų uždrau-

(nukelta į 7 psl.)

ir išsigastu minties - ar aš tada nebuvau laimingesnis? Įeigu taip, vadinasi aš pamažu išbarstau tai, ką ten igijau svarbiausia, - mokėjimą džiaugtis kiekviena smulkmena. Aš jau imu norėti per daug, man neužtenka vien laisvės.

Tada išsitraukiu iš rašomojo stalo stalčiaus "ščiotkes". Pasukioju jas tarp pirštų, prisimenu tuos, kurie, galėdami nors trumpam pasikeisti su manimi vietomis, atiduotų už tai visą likusį, o gal ir buvusį savo gyvenimą.

Duona, prakaitas ir laisvė

"Ščiotkės" - tai savotiškas kalinių rožinis, žaisliukas sukti aplink pirštus, iš pailgų, plokščių karoliukų, suvertų ant dviejų siūlų. Karoliukai daromi iš juodos duonos. Taip rožinius ir kitokius panašius dalykus darydavo ir Sibiro tremtiniai. Sėdėdamas ben-droje kameroje, mačiau šitą ilgą procesą savo akimis.

Pirmiausia paruošiama duonos košė. Tada ji plonai ištepama ir džiovinama. Išdžiūvusi imama gabaliukais ir labai ilgai trinama tarp rankų. Stipriai trinant, delnai įkaista, į duonos masę išsiskiria prakaitas. Taip susiformuoja savotiškas plastilinas, iš kurio gali daryti bet kokias figūras. Sustingusi masė tampa tokia kieta, kad net skamba kur nors nukritusi.

Nuolatinis "ščiotkių" sukimas tarp pirštų yra būdingas "ščiupa-ku", tai yra kišenvagių, bruožas. Jos labai išmisklina pirštus, padaro juos jautrius. Bet žaidžia "ščiotkėmis" ir kiti kaliniai, nes jos labai ramina nervus. Pirštuose, matyt, yra jautrių nervų taškų, kurie masažuojami, ypatingu būdu sukanč "ščiotkes" apie visus pirštus.

Parsinešiau namo net dvejus dovanų gautas "ščiotkes". Prieš palikdamas "padvalą", vienas gavau prisiminimui kaip draugystės ženklą iš "Trumpo", kitas - iš tolimesnio kaimyno. Jie, žinoma, pasidarys sau naujas, bet vis dėlto buvau sujaudintas. Juk tai daiktas, prie kurio įprantama ir prisirišama. Abi tos "ščiotkės" tikrai buvo sukotos tarp pirštų ne vieną mėnesį.

Dabar, pasižiūrėjęs į jas, pagalvoju ne vien apie laisvės džiaugsmą, bet ir apie tuos žmones, kurie laisvės greičiausiai iš viso jau nematys.

Noriu būti užsienietis

Kildamas aukštyn iš "padvalo", aš jau buvau Lukiškių garsenybė, kalinys, gerbiamas "krytniku", taigi ir visų kitų. Netgi kalėjimo valdžia, kuriai, kaip supratau, mano buvimas Lukiškėse kėlė vien

(nukelta į 4 psl.)

■ Azijos šalių vadovai nuo širdžiai sveikino Japonijos premjerą Riutarą Hasimotą, kurio vadovaujama liberalų partija rinkimuose gavo 239 iš 500 vietų žemuosiuose parlamento rūmuose. Kartu premjeras igijo garantiją, kad bus perrinktas. Beje, ši partija pritaria Japonijos pretenzijoms į kai kurias Japonijos jūros saleles, dabar priklausančias Pietų Korėjai. Tačiau karo gal nebūs.

■ Nikaragvos prezidento rinkimuose piliečiai galėjo rinktis iš 23 kandidatų, bet tik du iš jų - teisininkas A. Alemanas ir sandinistų lyderis D. Ortega - turėjo galimybę būti išrinkti. Rinkimai prasidėjo kiek pavėlavę, tačiau abu pagrindiniai pretendentai tikėjo pergalę, kuriai reikėjo 45% balsų. Antrasis rinkimų turas - lapkritį ar gruodį.

■ Estijos vietinės valdžios rinkimuose dalyvavo 52% rinkėjų. Juos laimėjo liberali dešinioji reformų partija, kuri daugelyje miestų gaus daugumą arba žymią deputatų vietų dalį. Taline ji gaus 16 vietų iš 64.

■ Vietos savivaldybių rinkimuose Albanijoje dalyvavo apie 70% rinkėjų. Juos atidžiai sekė Vakarų stebėtojai. Iš viso buvo išrinkta 460 tarybų miestuose, rajonuose ir komunose.

■ Vietiniai rinkimai Gabone virto chaosu. Ipykė rinkėjai daužė balsavimo kabinas, įkaitu paėmė rinkimų pareigūną. Daugelyje balsavimo vietų nebuvo biuletenių, rinkėjų sąrašų ir net pareigūnų. Daug balsavimo vietų buvo atidaryta tik po vidurdienio. Tvarką sostinės gatvėse teko daryti kareiviams ir tankams.

■ Vyras visada teisus. Tuo įsitikino pirmoji "antigrožio" prizą laimėtoja, 26 metų namų šeimininkė Marija Lurde de Žesuš iš Brazilijos. Ji aplenkė net 13 šio konkurso dalyvių, pretendavusių į "Mis kerėplos" titulą. Tapusi karaliene, Marija prisipažino, kad konkurse dalyvavo tik vyro paskatinta. Šis tvirtino "Čia nėra tau lygių". Dabar visiems aštrialiežuviams vyras didžiuodamasis atkerta: "Mano žmona - pati puikiausia bjaurybė pasaulyje".

Gintarė Jautakaitė ir Washingtono lietuviai - Klaipėdai

Spalio 26 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone įvyko labdaringas žinomos kompozitorės ir atlikėjos Gintarės Jautakaitės koncertas, skirtas pirmosios lietuviškos knygos Martyno Mažvydo "Katekizmo" 450-osioms išleidimo metinėms paminėti. Vakara pradėjusi Birutė Eidintienė padėjo gausiai susirinkusiems Washingtono lietuvių atstovams, tarp kurių buvo ir diplomatinio korpuso nariu, už dėmesį ir paramą lietuvių kultūrai. Washingtonietis Romas Kasparas labai įdomiai papasakojo apie patį Mažvydą bei jo "Katekizmo" pasirodymo aplinkybes. Tačiau proga ambasados svečiai galėjo susipažinti ir su dailininko Celestino-Geručio Krulio grafikos bei akvarelės darbų paroda. Koncerto metu klausytojai išgirdo ir ankstesnes Gintarės dainas, tarp jų visus tebežavinčias "Viešpaties Lelija" bei "I Tave einu", ir naujausius kūrinius anglų kalba. Susirinkusieji turėjo progos įsitikinti, kad dainininkė šiuo metu gyvena kūrybinio pakilimo laikotarpi. Gintarės sceninė laikysena, unikalaus diapazono bei spalvos balsas bei nepaprastai moderniai skambėjusi gyvai atliekama autorinė muzika sužavėjo vos į reprezentacinę Am-

basados salę tilpusius klausytojus. Turėta progos įsitikinti, kad sėkmingai besiklostanti Gintarės karjera Vakaruose neužgožė meilės bei pasišventimo Lietuvai jos kūryboje.

Vakaro metu susirinkusieji paaukojo tūkstantį JAV dolerių paminklo M. Mažvydui Klaipėdos mieste statybai paremti. Pasak ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto, dėkojusio už aukas, artimiausiu metu šie pinigai bus perduoti Klaipėdos miesto visuomenės atstovams. Paminklo Mažvydui Klaipėdoje komiteto narė Birutė Eidintienė ir Washingtono moterų klubas pasirūpino salės papuošimu ir po koncerto surengė nedideles vaišes.

Ambasados spaudos skyrius

Punsko lietuviai rengiasi 400 metų sukakčiai

Punskui 400

Jolanta Astramskienė

1997-aisiais Punkskas švęs 400 metų jubiliejų. Artėjant šiai sukakčiai Lenkijos lietuvių bendruomenė ir Vilniaus pedagoginis universitetas numatė surengti keletą mokslinių sesijų, skirtų Suvalkų krašto tyrinėjimams.

Šiomet sausio 20-21 dienomis Punske vyko jau trečioji mokslinė sesija "Iš Suvalkų krašto praicitės ir dabarties". Sesija sukvietė nemažą būrį žmonių, kuriems rūpi šio krašto problemos. Dalyvavo Lietuvos Respublikos konsulas Seinuose A. Povilionis, Marijampolės miesto atstovai, Panevėžio V. Žemkalnio gimnazijos mokytojų grupė bei lietuviai iš kitų Lenkijos

vieta. Sesijos metu buvo perskaityta šešiolika pranešimų, kuriuose nagrinėjama šio unikalaus regiono istorinė raida, gamta, kultūra, tradicijos ir papročiai, šiandieninės problemos. Mokslinės sesijos pranešimai išleisti atskiru leidiniu.

Mokytoja iš Punsco J. Račiuvienė supažindino su Punsco parapijos istorija. Šį kraštą imta kolonizuoti XVI amžiuje. 1597 metais Punske buvo pastatyta pirmoji bažnyčia ir įkurta parapija. Kadangi čia gyveno lietuviai, karaliaus Žygimanto III Vazos sprendimu, klebonu turėjęs būti lietuvis arba žmogus, mokantis lietuvių kalbą. Magdeburgo teisės Punkskas gavo 1647 metais. Punsco bažnyčioje lietuviškai giedoti pradėta nuo 1889 metų.

Varšuvos Mokslų Akademijos istorijos mokslų daktaras Bronius

Makauskas, kilęs iš šio krašto, savo pranešime apžvelgė Suvalkų krašto istoriją bene lemtingiausiu laikotarpiu - tarp dviejų pasaulinių karų. Visą tą laiką čia vyko aktyvus lietuvių kultūrinis gyvenimas, veikė įvairios draugijos, vyravo antilenkiškos nuotaikos, svajota prisijungti prie Lietuvos. Tačiau taip jau lėmė likimas, kad ir po antrojo pasaulinio karo šis kraštas liko atskirtas. Ir nors 1994 metais Lietuvos Respublika ir Lenkijos Respublika pasirašė draugiškų santykių ir kaimyninio bendradarbiavimo sutartį, iš jos kyla naujos teisės, pareigos ir problemos Suvalkų krašto lietuviams. Detaliau apie šiandienines šio krašto žmonių problemas savo pranešime kalbėjo šios sesijos organizuotojas Vilniaus pedagoginio universite-

Vasaros atgarsiai. Jaunosios muzikantės tarptautiniame folkloro festivalyje "Baltica" Vilniuje.

R. Šuikos nuotr.

Spalio 10 d. Premjeras M. Stankevičius (deš.) susitikimo metu su Lietuvos miestų ir rajonų merais. Pokalbio metu su Vilniaus meru A. Vidūnu.

R. Šuikos nuotr.

to profesorius Algirdas Stanaitis.

Aktualiausia problema yra nutautėjimas. Lietuviai šiose žemėse gyvena nuo seno, bet ypač nepalankūs lenkinimo požūriui buvo XIX ir XX amžiai. Dabartinės Suvalkų vaivadijos trijuose valsčiuose - Seinu, Punsco ir Šiplieskių - gyvena 10,000 lietuvių. Seinų - Punsco lietuvių bendruomenė yra gausiausia ir geriausiai organizuota buvusiose etninėse lietuvių žemėse. Tačiau ir dirbant kartu problemų nemažėja. Nutautinti siekiama mokyklose, visai apribojant ir trukdant mokyti vaikus lietuvių kalbos bei istorijos. Įvairios kliūtys yra daromos ir bažnyčiose - kai kuriose vietovėse visai nėra lietuviškų pamaldų, o jei jos ir vyksta, tai nepatogiu laiku. Dažnai Lenkijos bažnytinė valdžia į lietuviškas parapijas paskiria kunigus nemokančius lietuvių kalbos. Daugiau paramos sielovados reikaluose šio krašto lietuviai laukia iš Lietuvos bažnyčios vadovų. Lietuviškumo išsaugojimas suvalkų krašto etninėse žemėse yra visų bendras tikslas. Tačiau laikas daro savo. Pastoviai ir sistemingai vykdoma nutautinimo politika, mišios, vedybos, vietinių žmonių išnykimas, kolonistų atkėlimas - etninę ribą stumia vis labiau į šiaurę prie Lietuvos sienos. Tad aktualiausia problema - nutautėjimo stabilizavimas.

Išsaugant lietuvišką kalbą ir kultūrą didelis darbas tenka mokyklai. Apie Suvalkų regiono lietuviškas mokyklas kalbėjo S. Paransevičius. **80% čia gyvenančių lietuvių vaikų lanko lietuviškas mokyklas.** Geriausia padėtis yra Punsco valsčiuje. Juk ne veltui jis vadinamas Lenkijos lietuvių sostine. Čia veikia lietuviškoji gimnazija, aštuonmetės ir pradinės mokyklos, vaikų darželis. Tačiau Seinų valsčiuje yra vaikai, kurie visai nemoka lietuviškai. Seimuose jau keleri metai nepavyksta atidaryti nors pirmosios klasės, kur vaikai būtų

mokomi lietuviškai. Seinuose jau keleri metai nepavyksta atidaryti nors pirmosios klasės, kur vaikai būtų mokomi lietuviškai.

Toliau mokyklų temą pratęsė Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytoja R. Kairytė, kalbėdama apie vyresniojo amžiaus mokinių fizinę sklaidą bei sveikatos būklę.

Sesijoje dalyvavo ir aktualų šio krašto žmonėms pranešimą "Perkeltų Suvalkų krašto lietuvių kantių keliai" perskaitė viešnia iš Marijampolės B. Kižienė. Ekonominis Punsco valsčiaus rodiklius apžvelgė valsčiaus viršaitis K. Baranauskas. Šis kraštas išlaikė archaiškumą, natūralų, ypatingai gražų gamtovaizdį, švarius vandens telkinius. Tai nuo seno ūkininkų kraštas. Pramonės čia niekada nebūta, nebent smulkus verslas. Trisdešimt trijuose Punsco valsčiaus kaimuose gyvena 4,600 žmonių. Punsco mieste lyje yra daugiau nei 1,000 gyventojų. Daugelis jų dirba aptarnavimo, švietimo bei kultūros sferose. Pastaruoju metu atsiveria naujos ūkio plėtotės, kadangi netoliese eina tarptautinės geležinkelio bei automobilių magistralės. Gal šiame krašte vystysis turizmas, nes lankytinų vietų čia yra daug. Su šio krašto gamtos bei istorijos paminklais supažindino J. Blūdžius.

Punsco Kovo 11-osios gimnazijos direktorė M. Černelienė kalbėjo apie krašto kultūros puoselėtoją, mokytoją J. Vainą ir sukurta muziejų.

Nuo senų laikų Suvalkų kraštas garsėja savo kultūrinėmis tradicijomis. Juk iki pat pirmojo pasaulinio karo Seinai buvo dvasinis pietinės Lietuvos dalies centras. Čia dirbo ir yra palaidotas vyskupas A. Baranauskas. Apie jį ir kitus garbius žmones, kuriems buvo lemta gimti, gyventi ir dirbti šiame krašte, kalbėjo Vilniaus pedagoginio universiteto docentas R. (mukelta į 7 psl.)

Užrašai iš pasmerkųjų namų

(atkelta iš 3 psl.)

tik problemų, stengėsi manimi labiau rūpintis. Po "padvalo" patekau jau į keturvietę kamerą, kuri netgi buvo vadinama užsieniečių. Ten yra buvę lenkų, afganas, vokiečiai. Gaila, bet mano buvimo šioje kameroje metu jokio užsieniečio nepasitaikė.

Užtat radau čia krūvas dar gana šviežių lenkiškų laikraščių. Iki manęs čia sėdėjo lenkas, kuris buvo nuteistas ir bausmę atlikti išvežtas į Lenkiją. Kartą per savaitę jį aplankydamas Lenkijos konsulas ir atnešdavo šviežiausių laikraščių, nors jis nebuvo jokia kriminalinio pasaulio garsenybė. Jis buvo paprastas Lenkijos pilietis, ir tiek. Abejoju, ar kurioje nors šalyje taip elgiasi Lietuvos konsulai. Manau, jie, kaip ir dauguma mūsų visuomenės, išauklėti tokia dvasia, kad nusikaltėliu rūpintis nedera. Jį privalu tik niekinti ir smerkti.

Tik subrendusi pilietinė visuomenė suvokia, kad ji privalo rūpintis kiekvienu savo nariu: ir blogu, ir geru. Vėl pakartosiu, kad visuomenė - tai didelė šeima. Kiekvienoje šeimoje pasitaiko visokių. Bet tėvas, t. y. valstybė, turi rūpintis ir nusikaltėliais - savo vaikais paklydėliais.

Nežinau, ar yra pasaulyje nors viena valstybė, kurios kalėjime kitataučiams sudarytos daug geresnės sąlygos nei tos šalies piliečiams. Vokietijoje ir Lenkijoje - tikrai ne.

Represinė struktūra su nepilnavertiškumo kompleksu yra dabartinės Lietuvos fenomenas.

Gelbstintis mano žinojimas

Trečiasis mano gyvenimo Lukiškėse laikotarpis išoriškai buvo pats ramiausias. Tačiau tuo metu mano galvoje galutinai susiklostė mintys, kas iš tikrųjų dabar vyksta Lietuvoje. Gavau tokios informacijos, kuri pagaliau užpildė trūkstamą dedukcinės grandinės

vieta. Susitikau su žmogumi, kurio pats atsidūrimas Lukiškėse kėlė labai įdomių minčių. Tai vienas turtingiausių Lietuvos žmonių, bet ne tai svarbiausia - turtingų Lukiškėse užtenka. Jis - ne tik turtingas.

Skaitytojas turbūt jau pastebėjo, kad iki šiol rašydamas apie Lukiškėse teismo laukiančius žmones, nesvarbu, gerai apie juos atsiliepdamas ar ne, vardą visada pakeisdavau kitu. Ir turbūt suprantama kodėl. Tačiau dabar nusižengsiu šiai taisyklei. Ne todėl, kad ieškočiau sensacijų rašydamas garsią pavardę. Toli gražu. Tai darau norėdamas apsaugoti šitą žmogų.

Lukiškės yra tokia vieta, iš kurios gali neišeiti labai ilgai. Gali būti ir dar blogesnių variantų. Ypač jeigu kažkam laisvėje vien pagalvojus apie savo žinojimą ima drebėti pakinkliai. Ypač jeigu tu jau padarei savo darbą, "apsišvietei", kaip čia sakoma, o už nugaros jau laukia parengta pamaina - tie, kurių dar niekas nežino.

Kas tada tave gali išgelbėti? Kitas, kuriam tu patikėsi savo paslaptis, arba bent jau tie, kurie tavęs bijo, galvos, kad tu jas patikėjai. Tegu jie dabar spėlioja, kiek tų paslapčių patikėta.

Netikėtas susitikimas

Šitas mūsų susitikimas pagal tikimybių teoriją buvo tikras stebuklas. Tačiau detektyvinio romano virtusiamė mano gyvenime jis privalėjo įvykti. Taigi tris paskutines savo buvimo Lukiškėse savaites praleidau su Vidmantu Kudarausku, vienu iš trijų paslaptingosios "Luokės" savininkų, buvusiu "Aurabanko" tarybos pirmininku.

Šis žmogus man paliko gerą įspūdį, o kalėjimas, kaip ir karas, pažinti žmones tikrai išmoko. Kaip rašė F. Dostojevskis viename laiške: "Žmonės visur yra žmonės. Ir katorgoje tarp banditų per ketverius metus aš pradėjau pagaliau skirti žmones". Nežinau, ar man pakako keturių mėnesių, bet viliojosi...

Taigi pabūsiu savotišku V. Kudarausko saugikliu. Jį paaukojusios instancijos dabar labai neramiai laužo galvas: ar aš žinau daug, ar

aš žinau viską, o gal aš išvis nieko nežinau.

Iš karto pažadu, kad apie pieno pramonę nieko nekalbėsiu. Šioje vietoje tegul R. Ozolas vargsta be manęs. Mane labiau intriguoja visuomenės informavimo priemonių pasaulis.

Slaptoji klanų kova

V. Kudarausko atvejis, žinoma, buvo neeilinis ir stulbinančiai įdomus man pačiam. Tačiau Lukiškėse sėdi ir žemesnio rango firmų vadovų, kuriuos iškiso ten konkurentai ar išdavė kompanionai. Arba jie yra tik statytiniai, surinkę ir atidavę kažkam iš indėlininkų ar bankų gautus pinigus.

Kovoti su konkurentais, pasitelkus teisėsaugos struktūras, tampa nacionaliniu Lietuvos brožu. Kai didžioji dalis verslininkų anonimiškai prisipažįsta davę valdininkams kyšių, dar daugiau sakosi slepią mokesčius ir praktikuojantys dvigubą buhalteriją, o jau valiutos operacijų pažeidimų yra padarę turbūt 99 procentai - užsinorėjus galima pasodinti kiekvieną.

Be to, Lietuvoje šiuo metu vyksta arši finansinių klanų kova. Ir čia naudojamos visos įmanomos priemonės. Prieš porą metų garsi kinininko Romualdo Visokavičiaus byla parodė, kad į tą kovą labai naudinga įtraukti teisėsaugos institucijas. Ir jos juo toliau, juo labiau įtraukiamos. Reikia tik stebėti, kam keliamos bylos, kas po to bankrutuoja ir kas vyksta į Lukiškes. Galbūt viskas baigsis tik tada, kai Lietuvoje liks vienas didelis klanas?

Stalinizmo atplaišų salynas

Rašydamas šiuos prisiminimus iš Pasmerkųjų namų pasiėmiau pavartyti A. Solženycino "Gulago salyną". Užkliuvo pabaigoje idėtas trumpas žodynėlis. Pamačiau, kad Lietuvos kalėjimo žargonas vis dar labai panašus į naudotą Stalino lageriuose. Netgi komandos tos pačios, pavyzdžiui: "svieščiami".

(Bus daugiau)

Edmundas Rimas Čapas gimė 1951 m. Clevelande (Ohio valstijoje, JAV), lietuvių, emigravusių Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, šeimoje. 1975 m. baigė Clevelando Universitetą ir igijo filosofijos ir psichologijos bakalauro laipsnius. Tais pačiais metais baigė Clevelando John Carroll universiteto Karo mokslų fakultetą. Po ketverių metų aktyvios leitenanto tarnybos studijavo Toledo Universitete ir tapo filosofijos magistru.

Nuo 1980 m. jis - JAV kariuomenės rezervo karininkas, turįs karo transporto valdymo bei uostų eksploatacijos specialybes. Tarnavo Washingtone ir įvairiuose uostuo-

Edmundas Rimas Čapas

se. Vieneriems metams 1990 m. buvo pašauktas į New Yorko uosto karo štabą, koordinavusį tarptau-

minių uostų veiksmus, susijusius su karu Kuveite. 1992 m. tarnavo Roterdame, o 1993-1994 m. buvo ryšių karininkas Lietuvoje.

Dviračiu apkelejo JAV, Kanadą, Izraelį ir dar penkiolika Europos šalių, tarp jų ir buvusius komunistinius kraštus (Čekoslovakiją, Lenkiją, Vengriją ir Jugoslaviją).

1994 m. susituokė su lietuvaitė ir metus gyveno Clevelande bei Washingtonė. 7 mėnesius dirbo Pentagono, kur jam buvo suteiktas pulkininko leitenanto laipsnis. 1996 m. su žmona ir dūkle grįžo į

Lietuvą. Šiauliuose moko anglų kalbos, padeda Lietuvos kariuomenei.

V. Bacevičiaus nuotr.

Namie - Lietuvoje ir JAV

Rašo Edmundas Čapas

Esu gimęs ir užaugęs kaip Amerikos lietuvis. Tai reiškia, kad pirmiausia esu amerikietis, o antra - grynų lietuvių kilmės amerikietis, ragavęs stipraus lietuviško auklėjimo. Ne tik tai mano tėvai, bet ir protėviai yra kilę iš Lietuvos. Iš tėvų ir iš didelės Clevelando lietuvių bendruomenės išmokau lietuvių kalbos, sužinojau Lietuvos istoriją, papročius ir tautosaką. Esu pripratęs prie to, kad lietuviai mėgsta kurti daugybę organizacijų - kiekvieną su sava valdyba ir pirmininku, su skirtingomis pasiūromis ir dažnai nesutariančias.

Lietuvoje esu praleidęs daugiau nei 19 mėnesių. 1992 m. gegužį į Lietuvą atvykau pirmą kartą - dviračiu, su barzda, be darbo. Vėliau, rugsėjį, apsilankiau čia dar kartą. Šių apsilankymų metu su Lietuva susipažinau kaip keliautojas ir turistas, praleidamas daug malonių valandų puikiose vietose: Neringoje, Palangoje, Nemuno slėnyje ir Vilniaus senamiestyje. Ypač patiko trijų savaičių kelionė dviračiu per Lietuvos kaimus, kur sutikau daug idomių žmonių. 1993 m. man buvo suteikta galimybė tarnauti JAV kariuomenės ryšių karininku Lietuvoje. Kai ši jaudinanti ir atsakinga tarnyba baigėsi, galėjau pasakyti, kad gyvenau Lietuvoje be dviračio, be barzdos, bet turėdamas darbą. Vedžiau šiaulietę. Sausio mėnesį su žmona ir dūkle iš JAV sugrįžom į Šiaulius. Tai mano ketvirtasis apsilankymas Lietuvoje. Tačiau tai pirmasis kartas, kai grįžau Lietuvon kaip į namus, ir

Šiauliai tapo mano antruoju miestu.

Šiame skyrelyje išdėstysiu savo išpučius apie jūsų visuomenę. Esu svečias jūsų šaly, todėl apie jūsų gyvenimo būdą turiu daugiau klausimų negu atsakymų. Aš jūsų krašte - ne tik kaip stebėtojas, bet ir kaip gyventojas. Iš pat pradžių norėčiau pasakyti, kad esu optimistas ir tikiu, kad jūsų šalis sėkmingai vystysis link laisvos, demokratinės, klestinčios visuomenės. Neseniai vienas giminaitis pareiškė, kad man labai lengva būti optimistu ir matyti čia tiek daug gero ir nuostabaus, ignoruojant visa, kas bloga ir bjauri, nes galiu grįžti į Clevelandą su šeima, kada tik panorėsiu. Priminiau jam, kad jis turėtų vertinti tą "blogumą" ir pagal tai, kiek ilgai aš lieku Lietuvoje. Tai, kad nepabėgu nuo visų čia esančių "baisumų", ir yra įrodymas, kad čia yra daug gerų dalykų. Tai ir sulaiko mane.

Dabartinis pereinamasis laikotarpis Lietuvoje iš esmės yra vakarietiškojo proceso. Todėl atviri ir patikimi ryšiai su Vakarais yra nepaprastai svarbūs.

Vis daugiau Lietuvoje sutinku žmonių, kurie nori greitesnių, saugesnių ir pigesnių ryšių priemonių. Daugiausia žmonės tebesinaudoja telefono ryšiais ir paštu, kurių veikimo lygis greičio ir saugumo požiūriu yra gana žemas. Fakso ir elektroninio pašto naudojimas padidino ne tik spartą, bet ir kainas.

Lietuvos valdžia turi siekti, kad telekomunikacijos priemonės artėtų prie Vakaro lygio.

Amerikiečiai gali labai greitai paskambinti į bet kokią vietą pasaulyje. Taip skambindamas

Amerikoje buvau "išjungtas" kartą ar du per metus. Lietuvoje dažnai turiu kelis kartus rinkti "8", norėdamas paskambinti į užmiestį, o kalbėdamas su abonentu, esančiu už šalies ribų, esu "nutraukiamas" maždaug kartą iš dešimties. Keista, bet dar dažniau taip atsitinka, kai skambinu į kitą Lietuvos miestą. Tačiau malonu, kad Lietuvoje jau veikia žinomiausios JAV telekomunikacijų kompanijos. Jų paslaugos brangios, bet čia yra pakankamai pasiturinčių žmonių (ir lietuvių, ir užsieniečių). Be to, kuo daugiau modernesnių sistemų atsirastų, tuo ir telekomunikacijų paslaugos taps pigesnės.

Iš šimtų laiškų, kuriuos gaunu Clevelandą, vienas ar du būna pažymėti, kad pašte buvo netyčia pažeisti. Šiauliuose nuo sausio mėnesio gavau maždaug penkis tokius laiškus, kuriuos paštas pažymėjo. Blogai, kad gaunu daugiau pažeistų vokių negu JAV, tačiau gerai, kad apskritai gaunu tuos laiškus, nors ir bandytus prieš tai atplėšti! Tačiau nuolat sužinau, kad negavau laišku, man išsiųstų iš JAV. Tai labai retai atsitinka JAV. Amerikiečiai įpratę gauti visą korespondenciją labai greitai. Mūsų paštas turi savo policiją, kuri yra atsakinga už korespondencijos priežiūrą. JAV paštas yra saugus, todėl ir didžiausia dalis piniginių operacijų (pvz., sąskaitų, atlyginimų, mokesčių, banko indėlių ir t. t.) atliekama paštu. Pamažu šias funkcijas perima elektroninis paštas. Tikiu, kad greitai šis saugesnis ir naujesnis metodas veiks ir Lietuvoje.

Lietuviškosios Panevėžio gimnazijos pradžia (1915 - 1924)

(atkelta iš 2 psl)

kai - lietuviškai nuteikė visą Lietuvos inteligentiją, taigi ir mokytojus, mokinius bei visą mokyklų aplinką. Tos lietuviškos patriotinės nuotaikos reiškėsi visaip. Paprasčiausia pasireiškimo forma buvo visuotinis Vyties ženklelių nešiojimas. Kažkokia firma Lietuvoje buvo išleidusi metalinius ženklelius su Vytimi raudoname dugne. Jų galima buvo pirkti Panevėžyje. Beveik kiekvienas mokinytis stengėsi tokį vyties ženklelį įsigyti ir nešioti prie krūtinės (mokinių uniformos pradžioje nebuvo).

Gimnazijos mokiniai gyveno privačiuose butuose, dažniausiai po kelis viename kambaryje. Tokiuose mokinių kambariuose kur nors sienoje turėjo kaboti pačių mokinių nupieštas Vytis su įvairiausiais pagražinimais. Geriau sugėbantys piešti mokiniai dieną arba net ir porą dienų neidavo į pamokas ir pasilikę namie piešdavo Vytį bendram kambariui. Tai buvo savotiška patriotizmo egzaltacija. Užtat buvo supranta, kad kai 1918 metais buvo pradėta organizuoti Lietuvos kariuomenė, tai didžioji gimnazijos vyresniųjų klasių mokinių dalis išbėgiojo į Kauną savanoriais stoti į Lietuvos kariuomenę.

Kai 1919 metų pradžioje į Panevėžį atėjo Tarybų Sąjungos kariuomenė ir kai buvo suorganizuota tarybinė valdžia Panevėžyje, tai Panevėžio gimnazijos aukštesnės klasės nebuvo mokinių, todėl nebuvo ir pamokų. O ir žemesnės klasės labai sumažėjo mokinių skaičius, nes, kai iš mokyklos buvo pašalintas tikybės dėstymas, tai daugelis tėvų savo vaikus - mokinius atsiėmė iš gimnazijos. Tokia padėtis tęsėsi iki 1919 m. pavasario, kol Lietuvos kariuomenė neišstūmė iš Lietuvos tarybinės armijos.

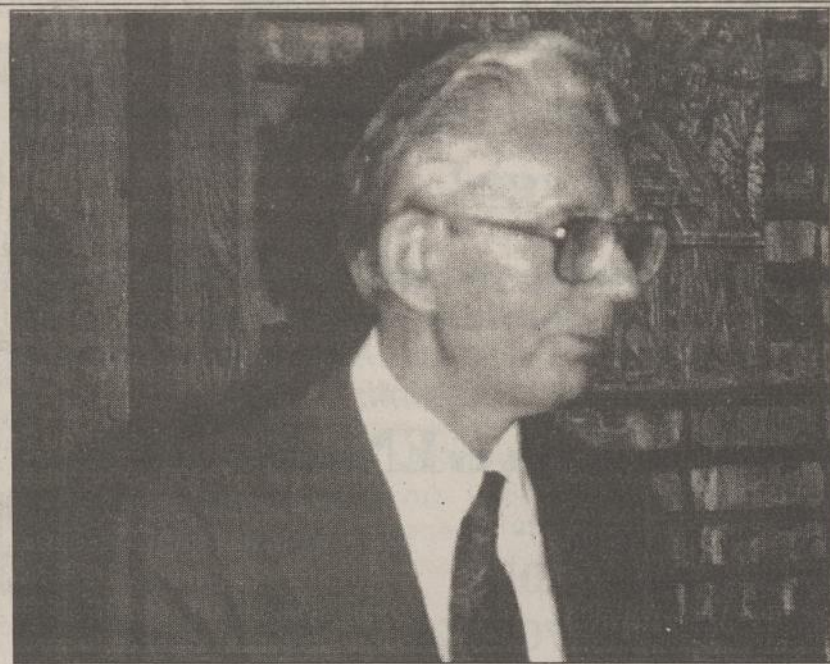
1919 metais Panevėžio gimnaziją ir "Saulės" draugiją perėmė valstybė. Taigi gimnazija buvo suvalstybinta. Ta proga buvo nutarta visoms klasėms padaryti keliamuosius egzaminus. Tuo labiau, kad 1918-ųjų mokslo metais baigėsi kažkaip netvarkingai - be pabaigos.

Aukštesniųjų klasių mokiniai, o ypač tie, kurie savanoriais buvo išėję į kariuomenę, o dabar grįžo į mokyklą, nusistatė egzaminų nelaikyti. Kai 1919 metų rudenį mokiniai suvažiavo mokslo metų pradžiai, vyresniųjų klasių mokiniai suorganizavo mokinių susirinkimą, kuris turėjo nutarti nelaikyti egzaminų. Prasidėjus susirinkimui į susirinkimo salę atvyko Panevėžio komendantūros karininkas (rusiškai kalbantis vokiečių, pavarde Kalin), susirinkimą nutraukė ir mokiniams įsakė išsiskirstyti. Taip ir baigėsi susirinkimas, nieko nenutarus.

Tačiau keliamųjų egzaminų vis tiek laikyti niekam nereikėjo. Buvo speliuojama, kad taip nutarė švietimo ministerija. Taip dabar turėjo prasidėti normalus gimnazijos gyvenimas. Bet visai normalus jis dar negalėjo būti. Vyko Lietuvos karas su Lenkija, o vėliau dar ir su bermontininkais. Gimnazijoje iš mokinių tarpo buvo suorganizuotas gana maištingas šaulių būrys. Šauliai - mokiniai atrinktinai buvo siunčiami į frontą, o kurį laiką kasdien turėjo eiti sargybą prie karinių sandėlių, kalėjime ir arešto namuose. Tos sargybos gerokai trukdė normaliam pamokų lankymui. Taip bent buvo iki 1921 metų rudens.

P. S. Šias atsiminimų nuotrupas surašiau dabar, pasirėmęs ta patirtimi, kurią aš igijau būdamas Panevėžio gimnazijos mokiniu nuo 1916 iki 1924 metų.

Vilnius, D. Cesevičius

Jubilatę Stasę Vaišvilienę sveikina buvęs Švietimo tarybos pirmininkas Jonas Kavaliūnas.

V. Kučo nuotr.

limui.

LB Švietimo taryba dėkinga pedagogei **Lilijai Nastonaitei-Adomėnienei** už jos bendradarbiavimą Švietimo tarybos veikloje. Tai yra viena iš darbuotojų, kuri paruošia mokomąją medžiagą savo "laisvalaikui". L. Adomė-

JAV švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė pasirašo išpareigojimo sutartį su LR švietimo ministerijos sekretoriumi dr. Remigijum Motuza.

V. Kučo nuotr.

JAV LB Švietimo Tarybos veikla

Pedagogas Jonas Kavaliūnas yra paruošęs ir LB Švietimo taryba išleido vadovėlį norintiems išmokyti lietuviškai: "*Lithuanian: Part I*". Vadovėliui pritaikytos keturios garsiajuostės ir pratimai. Pedagogas pasinaudojo ilgamečiu patyrimu dėstant svetimą kalbą. Vadovėlis tinka įvairaus amžiaus mokiniams - nuo paauglių iki suaugusių. Šis vadovėlis įtrauktas į mokomųjų priemonių sąrašą. Švietimo tarybos mokslo knygų bei priemonių katalogą/kainų sąrašą galima gauti susisiekiant su Švietimo tarybos pirmininke **Regina Kučiene**, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441-8680. Tel. ir fax (708) 301-6410.

Taip pat LB Švietimo tarybos knygyne galima įsigyti įvairių knygų iš Lietuvos. Artinantis Kalėdų šventėms, pradžiuginkime savo vaikus ar vaikaičius puikiai iliustruota lietuviška knyga.

Pedagogė **Dalilė Polikaitienė**

nė ir **Loretta Kuliawat Denhart** ruošia mokytojoms knygą "*Pirmosios lietuvių kalbos pamokos*" lietuviškai besimokantiems 5-7 metų vaikams. Pamokos suplanuotos taip, kad pradėdantis mokytojauti mokytojas turėtų suprantamą pamokų ir užsiėmimų planą ir galėtų jį lengvai sekti. Kalbos pažinimas ir nauji žodžiai suskirstyti pagal temas. Kiekviena tema prasideda pasakėle. Prie jos pridėti įvairūs užsiėmimai.

Keturių temų pamokos ir užsiėmimų knyga bei dainų garsiajuostė yra jau išsiuntinėtoms visoms lituanistinėms mokykloms. Abi autorės anksčiau yra paruošusios "*A Guide to Conjugating Verbs*".

LB Švietimo tarybos pirmininkė **Regina Kučienė** ir "Eglutės" administratorius **Viktoras Kučas** rugsėjo mėnesį lankėsi Lietuvoje ir Punksio krašte. Aplankė valdžios įstaigas, tarėsi su švie-

nienė paruošė pratimus Audros Kubiliūtės detektyvinei knygai "*Mįslingos kaladėlės*", kurie padės mokytojoms ir mokiniams klasėje išnagrinėti minėtąją knygą. L. Adomėnienė anksčiau buvo paruošusi pratimus **Anatolijaus Kairio** dramai "*Krikšto vanduo*".

Lietuvių Fondas kasmet paremia JAV lituanistines mokyklas savo metiniu lėšų skyrimu. Lietuvių Fondo Pelnos skirstymo komisija įvertino Švietimo tarybos prašymus ir paskyrė \$56,175-\$40,000 lituanistinėms mokykloms paremti. LB Švietimo taryba gaus prašymus ir dokumentaciją iš lituanistinių mokyklų iki š. m. gruodžio 15 d., o tada tą sumą paskirs mokykloms pagal mokinių, mokytojų skaičių, nuomą ir t. t. Dar parama teikiama iš rudens vajaus metu surinktu pinigų. Likusioji Lietuvių Fondo paskirta suma parems Mokytojų studijų savaitės išlaidas, jaunimo spaudą ("Eglutė" ir "Tėvynės žvaigždutė"), lietuvių kalbos pratimų, vadovėlių paruošimą ir

(nukelta į 3 psl.)

- **Kun. Juozas P. Angelaitis**, gimęs 1904 m. rugpjūčio 24 d. Smithon, PA, atlikęs reikiamas studijas, kunigu išventintas 1934 m. gegužės 26 d. Nuo 1939 m. liepos mėnesio vadovavo Clevelando Dievo Motinos lietuvių parapijai 35 metus, mirė spalio 6 d.

- **Jonas Valavičius**, Sao Paulo lietuvių veikėjas, Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministro Povilo Gylio rugpjūčio 8 d. paskirtas Lietuvos garbės konsulu Brazilijai.

- **Henriko Nagio fondas** įsteigtas Montrelio lietuvių kredito kooperatyve "Litas", 1475 De Seve, Montreal, Que. H4E 2A8. Tel. 514 766-5827. Šaskaitos nr. 5683-ES1. Iš šio fondo pajamų bus skiriamos stipendijos gabiems lituanistikos studentams, studijuojantiems Vytauto Didžiojo universitete ir pasiryžusiems dirbti pedagoginį darbą.

- **Prof. dr. Kęstutis Konstantinas Kliorys**, iš Cleveland, OH, jau keliolika metų profesoriauja Gannon Erie, PA, universitete. Jis rugsėjo 23-27 dienomis dalyvavo antroje tarptautinėje analizinės tikimybių skaičių teorijos konferencijoje Palangoje. Konferencija skirta pagerbti prof. dr. Jonui Kubiliui jo 75 metų sukakties proga. Įvairių kraštų mokslininkai skaitė 84 paskaitas.

- **Lietuvių Operos metinis pokylis** įvyks lapkričio 16 d. Chicago Jaunimo Centro salėje. Operos choras atliks meninės programos dalį. Šokiams gros Ričardo Soko estradinis orkestras.

- **Hot Springs, AR, lietuvių radijo valandėlė** "Leiskit į Tėvyne" spalio 20 d. paminėjo 20 metų veiklos sukaktį.

- **Lietuvių evangelikų liuteronų** pirmojo sinodo išeivijoje penkiasdešimt metų sukaktis paminėta Chicagoje, "Tėviškės" parapijoje, spalio 6 d.

- **Kun. W. Stankevičiaus** kunigystės 50 metų sukaktis Detrote paminėta spalio 20 d. Iškilnėse dalyvavo lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM, ir vietos vyskupas Kevin Britt.

- **Vladas Bacevičius**, Cleveland, OH, uolus skautų veikėjas ir ištikimas lietuvių spaudos puošėjas fotonuotraukomis, lapkričio 3 d. atšventė amžiaus 80 metų sukaktį.

- **A. Landsbergio paskaitos**, skaitytos Long Island bibliotekose: Lapkričio 12 d. - "Dvi Azijos kilmės amerikiečių rašytojos - Maxine Hong Kingston ir Bharati Mukherjee"; Great Neck library, Bayview Ave at Grist Mill Lane, Great Neck, NY. Lapkričio 13 d. - "Saul Bellow (Nobelio laureato) romanas 'Mr. Sammler's Planet'"; the Bryant Library, Roslyn, NY.

- **Adelaideje** gerai žinomas jaunas vietos lietuvis, Australijos vyno eksporto verslininkas Vytas Lomsargis. Pasak jo, jau dabar Sidnėjuje galima nusipirkti 2000 metų olimpinį žaidynių vyno. Jį didžiausios Australijos vyno firmos "Rosemount Estate" vyndariai pilsto į įdomios formos butelius, specialiai pagamintus Sidnėjaus olimpiadai. Tai primena Australijos vyno tyrimo instituto išleistas žinynas.

*Škaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Rinkimai ir kandidatai

1992-ais metais girdėjau per radiją apie tokį tyrimą, kurį padarė kažkokia politologų mokslinė grupė ar firma. Jie, peržiūrėję Amerikos prezidentų rinkimų istoriją, pastebėjo, kad:

a) amerikiečiai labiau linkę balsuoti už kandidatą, kurio pavardė baigiasi raide "n";

b) jie labiau linkę balsuoti už aukštesnį iš dviejų finalistų (t. y. Respublikonų ir Demokratų partijų paruošiamųjų rinkimų (primaries) laimėtojų).

Taigi, atrodytų, nekokios tokeles Dole. Nebeatsimenu, bet gal kažkokiuose Stalino (?) giminės atsiminimuose skaičiau, kad Brežnevo politinė karjera prasidėjo, kai Stalinas, pamatęs Leonidą Iljičių, tuomet partijos sekretorių Moldavijoje, pasakė: "Ach, koks gražus moldavas" (sic!). Negarantuojau detalių tikslumo, bet tai parodo, kad tiek demokratijoje, tiek ir diktatūroje kompetencija lemiamos reikšmės neturi, nepaisant geriausių kai kurių rinkėjų norų. Tad kai kurių kandidatų į Seimą taktika neatrodo tokia jau idiotiška, balsų gavimo atžvilgiu.

Kęstutis Kveraga

PO RINKIMŲ: IŠSISKLAIDĖ DŪMAI

(atkelta iš 1 psl.)

reaguoti į propagandą ir provokacijas. Bet neturiu daug vilčių, kad mūsų "lyderiai" mokės į savo veiklą, ypač į save, pažūrėti, save paanalizuoti.

Mūsų pastangos Vakaruose ne daug tegali turėti įtakos Lietuvoje, ir tai turėtų būti suprantama. Mes savo veiklą esame perdavę į nepatyrusias rankas, o taip paprastai būna, kai aptingstame, nutautėjame, daugiau dėmesio skiriame kasdienybei ir geresniam gyvenimui. Apie idealizmą galime kalbėti, bet tai sunku įgyvendinti.

Sakoma, daug ką galėtume padaryti, jeigu turėtume tą energiją ar tuos vadus, kurie mus vedė prieš keliasdešimt metų! Dar

daugiau padarytume, jei tie lietuviai, ta išsilaisvinusi Lietuva būtų kitokia...

Bet visa tai tik savęs apgaudinėjimas.

Mes galime padėti Lietuvai. Mūsų pastangos nebus veltui, jei jos bus pozityvios ir nereikalaujančios padėkos. Nereikia nusiminti, kad mūsų tautiečiai nemoka padėkoti - jiems ištarti "ačiū" yra sunkiau, nei atvykti per Atlantą pasiskusti! Bet ar dėl tų "ačiū" mes dirbame? Ar dėl kokių garbės titulų mes mylėjome Lietuvą tiek metų?

Nuostabu, labai nuostabu, kad vakarų demokratiška spauda vos paminėjo šį konservatorių laimėjimą. Prieš rinkimus "The Wall Street Journal" net išreiškė

Juokas - sveikata

Juokas, kaip įrodė JAV atlikti tyrimai, duoda panašų rezultatą, kaip ir raminamieji vaistai, tik be šalutinių negatyvių reiškinių. 20 minučių skanaus juoko yra geras treningas kraujo apykaitai, kuri pagreitėja dvigubai. Jau po 5 minučių kvatojimo suaktyvėja ir širdies raumenų mityba. Juokas ypač veiksminga priemonė, kai sergama uždegimais, susijusiais su kraujo apytaka. Net "juokas humoras" galės sušvelninti profesinį stresą.

LA

rūpestį, kad Lietuvoje gali pasikeisti valdžia (nebus bizniui taip lengva, kaip su kyšininkų valdžia?).

Nuostabu, kad vakariečiai nepastebėjo - o gal mes jiems nepriminome, nes per daug buvome kritiški, kad dešinieji ne taip atrodo, "tik muzikai", "netaktiški", "neklusos mūsų", "nesimokina iš savo klaidų" (lyg mes galėtume parodyti pavyzdį!), ir visa eilė panašių mūsų verkšlenimų - nepastebėjo pagrindinio fakto, o tai labai aišku.

Aišku:

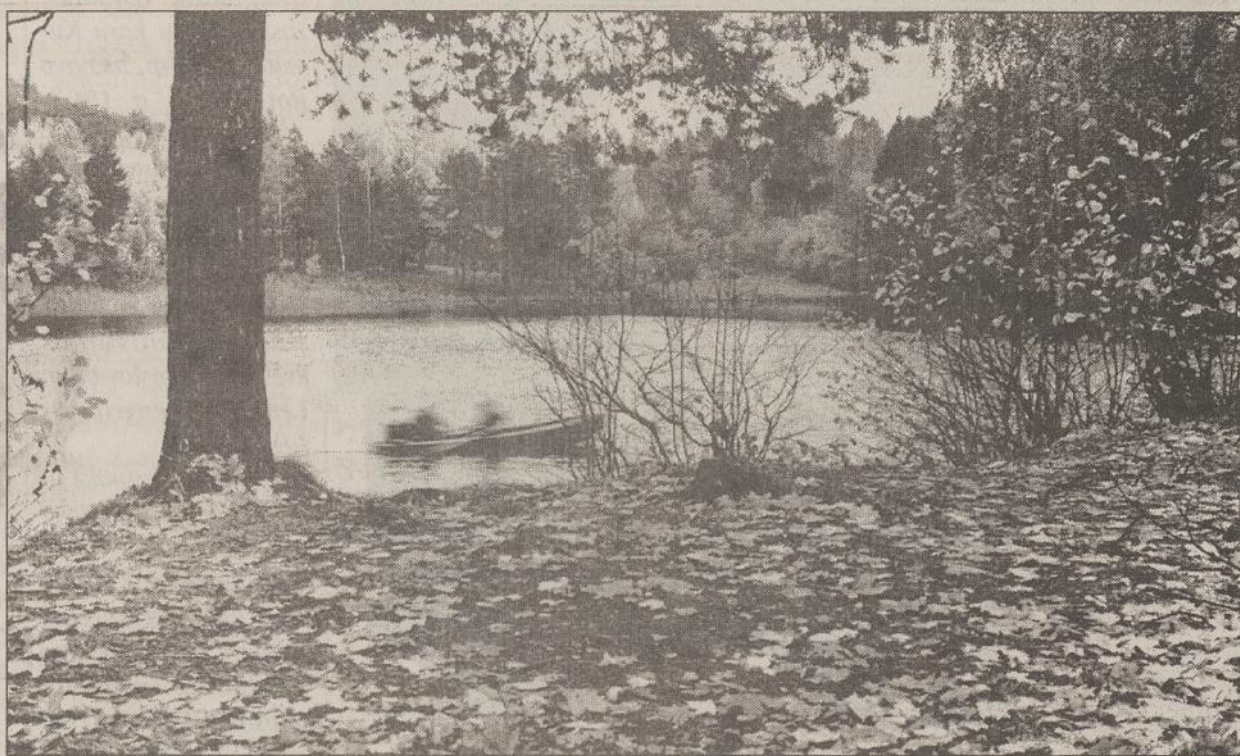
- tie, kurie sugebėjo stoti prieš galingiausią pasaulio tironiją, prieš komunizmą ir jo budelius;

- tie, kurių drąsa kilo ne iš troškimų valdyti, o noro būti laisviems;

- tie, kurie pirmieji paskelbė Nepriklausomybės įstatymą, neklausydami "broliškų" patarimų iš vakarų, demokratijos vadų Bush, Metteran, Kohl ir jų tarnų, ir tuomi įveikė vakariečių mylimą Gorbačiovą ir suskaldė Sovietų Sąjungą;

- tie patys pirmieji sugebėjo Lietuvoje nuversti valdžią pagriebusius komunistus.

Mes turėtume didžiulius jų pirmo laimėjimo, toliau remti ir juos raginti tobulo darbo, bet...

Ruduo Druskininkuose. Druskonio ežeras.

V. Kapočiaus nuotr.

Būtingės terminalo akcijų likimas

Lietuva neketina vienai užsienio bendrovei parduoti daugiau nei 50% Būtingės terminalo akcijų. Vienai bendrovei ir jos kontroliuojamoms firmoms greičiausiai bus parduodama ne daugiau kaip 33% terminalo akcijų. Apie tai pranešė energetikos ministras Saulius Kutas. Jis teigė, kad akcijų pardavimas vienai kompanijai iki 33% ribojamas bendrovės "Lietuvos nafta" įstatymo projekte, todėl panaši riba galėtų būti taikoma ir parduodant terminalo akcijas.

Kaip jau skelbta, vietos ir užsienio investuotojams bus parduodama 60,35% Būtingės terminalo akcijų už 111,5 mln. litų. Jas pirkti bus pasiūlyta mažiausiai 23 užsienio bendrovėms bei concernams. Be žinomų JAV, Europos ir Rusijos naftos bendrovių, susidomėjimą terminalu rodo ir su naftos bizniu nesusijusios firmos, pavyzdžiui, pasaulinė elektronikos bendrovė

"Philips".

Su būsimais investuotojais derės ir sutartis pasirašinės bendrovė "Būtingės nafta", tačiau S. Kuto vadovaujama darbo grupė nagrinės užsieniečių pasiūlymus ir "atsižvelgs į valstybės interesus". Ministras nesirijo prognozuoti, ar visos 111,5 mln. litų

vertės akcijos bus parduotos iki spalio 1-osios. Vis dėlto jis mano, jog užsieniečiai dabar bus daug aktyvesni nei iki šiol. Tam turėtų tarnauti ir planai įkurti koncerną "Lietuvos nafta", į kurį susijungs 4 didelės šalies naftos pramonės įmonės.

"Būtingės naftos" kapitalas dabar didinamas iki 184,7 mln. litų, vėliau ketinama sukaupti dar daugiau.

GK

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

**NOVEMBER
SCHEDULE**

NOV. 14 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
NOV. 14 THUR	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
NOV. 15 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
NOV. 15 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
NOV. 21 THUR	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
NOV. 23 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
NOV. 26 TUE	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
NOV. 26 TUE	NEW HAVEN, CT	1 - 2 PM
NOV. 26 TUE	WATERBURY, CT	4 - 6 PM
NOV. 28 THUR	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
NOV. 29 FRI	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
NOV. 29 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM

Ir darbdaviui, ir pavaldiniui

Darbdaviai turėtų stengtis, kad jų darbuotojai kuo dažniau gertų kavą. Monique Lorist Amsterdamo universitete neseniai apgynė daktaro disertaciją apie kofeino poveikį smegenims. Iš šios studijos paaiškėjo, kad jau du puodeliai kavos padeda geriau susikaupti darbe arba kelyje. Be to, išgėrus kavos žmogus lengviau skiria nesvarbią informaciją nuo svarbios. Kitaip sakant, jam geriau sekasi išlaikyti blaivią galvą.

LA

Padovanokite DARBININKO prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams švenčių proga! Prenumerata vieniems metams - tik \$30.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$490 r.t.

One way to Vilnius \$320

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

**TIESIOGINIAI SIUNTINIAI
IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ**

KALĖDINIAMS KONTEINERiams
LAKRIČIO MĖNESI siuntinius paimsime šiose vietovėse:

BROCKTON, MA	Lapkr. 7	3:30 - 6:00 PM
LOWELL, MA	Lapkr. 8	12:00 - 1:00 PM
LAWRENCE, MA	Lapkr. 8	2:00 - 3:00 PM
NASHUA, NH	Lapkr. 8	4:00 - 5:00 PM
WATERBURY, CT	Lapkr. 9	9:30 - 11:00 AM
HARTFORD, CT	Lapkr. 9	12:00 - 2:00 PM
WORCESTER, MA	Lapkr. 9	11:00 - 3:00 PM
CAPE COD, MA	Lapkr. 13	3:30 - 5:00 PM
BROOKLYN, NY	Lapkr. 16	12:00 - 4:00 PM
BRIDGERPORT, CT.	Lapkr. 16	7:00 - 8:00 PM

Paskutinis prieškalėdinis konteineris išeis iš Bostono lapkričio 18 d. ir pasieks Klaipėdą gruodžio 10 d. Dėl pinigų pervedimo, Air Cargo ir kt. informacijų kreipkitės:

VILTIS - LIETUVIŠKA SODYBA
368 WEST BROADWAY
BOSTON, MA 02127
(617) 269-4455

**MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE**

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Kas naujo Jungtinėse Tautose

(atkelta iš 3 psl.)

dimu sutarties, būtų sulaukta branduolinių bombų medžiagų gamyba, sumažintas branduolinių ginklų arsenalas, sustiprinta kova prieš branduolinių medžiagų kontrabandą ir uždrausta gamyba bei naudojimas antipersonalinių žemės minų. Kadangi pasirašytoji sutartis išgalios ne anksčiau kaip po dvejų metų, jis tiki, kad Indija per tą laiką apsigalvos ir pasirašys šią sutartį.

Ministro dr. Povilo Gyllo kalba

Nuo rugsėjo 23 d. Generalinėje asamblėjoje prasidėjo posėdžiai, kuriuose valstybės pagal iš anksto paruoštą sąrašą pradėjo sakytis kalbas. Kasdien tų kalbėtojų, dažniausiai užsienio reikalų ministrų, būna iki 20. Jų kalbų ilgis pagal iš anksto nustatytą laiką nuo 10 iki 25 minučių. Beveik visi kalba panašia tema, daugiausiai apie reikalingumą sustiprinti Jungtines Tautas.

Pagal iš anksto nustatytą darbotvarkę Lietuvos Užsienio reikalų ministrui dr. Povilui Gyliui buvo skirta spalio 7-ji diena, kalbėti priešpietinėje sesijoje šeštuoju. Į Generalinės asamblėjos salę ministras atvyko lydimas ambasadorių dr. Oskaro Jusio, dr. Adolfo Eidinto ir Aniceto

JAV LB Švietimo Tarybos veikla

(atkelta iš 5 psl.)
perspausdinimą.

Spalio 13 d. Pasaulio lietuvių centre LB Švietimo taryba su ruošė pedagogai **Stasei Vaišvilienei** deimantinio amžiaus pagerimą. Pagerimui vadovavo Vida Brazaitytė. LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė apjuosė jubilatę 75-čiai išausta juosta. Jubilatę sveikino Montessori draugijos vardu Danutė Dirvonienė, PLB vardu Bronė Nainienė, draugu vardu - Karolina Kubilienė.

Švietimo tarybos ir dalyvių vardu jubilatę palinkėta sveikatos ir darbinių metų.

Ramunė Kubiliūtė

Punsko lietuviai rengiasi 400 metų sukakčiai

(atkelta iš 4 psl.)

Kontvainas.

Gražias Punsko Žolinės atlaidų ir vainikų pynimo tradicijas apžvelgė mokytoja A. Vaicekauskienė.

Nuo 1957 metų Lenkijoje veikia lietuvių visuomeninė kultūrinė draugija. Apie jos darbą pasakojo A. Nevulis. Punsko lietuvių kultūros namų darbuotoja J. Kardauskienė kalbėjo apie šio miestelio kultūrinį gyvenimą. Senujų jotvingių vietovardžių

Simučio. Kai jam atėjo eilė kalbėti, jau buvo vidurdienis, 12:10 val. Savo kalbą jis skaitė angliškai iš paruošto teksto. Ir jis suspėjo ją perskaityti skirtame 20 minučių laikotarpyje. Apskritai P. Gyllo kalba buvo labai panaši į jo kalbą, pasakytą pereitų metų sesijoje, ypač kas liečia Lietuvos pastangas dėl išjungimo į Europos politines ir ekonomines struktūras, dalyvavimą JT taikos palaikymo junginyje Bosnijoje ir Hercegovinoje, taip pat apie glaudų bendradarbiavimą su įvairiais JT padaliniais. Min. Gylis vėl pakartojo, kad Lietuva pilnai pritaria Saugumo tarybos reformai dėl tos tarybos praplėtimo, įtraukiant į ją kraštus iš Rytų Europos, taip pat padidinant ją nuolatiniams nariais, kuriais gali būti Vokietija ir Japonija.

JT finansinėje krizėje

Jau eilę metų JT pergyvena finansinę krizę, ir ji kasmet vis didėja. Šiuo metu įvairios valstybės yra skolingos Jungtinėms tautoms per 2,8 milijardų dolerių, iš kurių daugiau negu pusė tos skolos nesumoka JAV. Amerikos kongresas atsisako išmokėti tas sumas, kadangi nepritaria tam tikroms sąlygoms dėl Amerikos dalyvavimo taikos palaikymo ir kitų tarptautinių projektų operacijose. Tiek JAV demokratų, tiek respublikonai kaltina JT generalinį sekretorių Boutros Boutros-Ghali nesugebėjimu reformuoti Jungtinių Tautų ir reikalauja jo atsistatydinimo, kai jo kadencija baigsis gruodžio 31 dieną.

Ši sesija ieškos išeities, kaip iš tos finansinės krizės išbristi. JAV yra išsipareigojusios kasmet įnešti 32,5% sumų pagal patvirtintą biudžetą. Kitos didžiosios valstybės: Rusija yra išsipareigojusi įnešti 13,5%, Didžioji Britanija - 7,8%, Prancūzija - 6,4% ir Kinija tik 5%. JAV reikalauja, kad jos įnašas būtų sumažintas iki 25%, bet negauna pritarimo iš kitų valstybių. Ir šiuo metu nežinoma, kuo visas baigsis.

Kas bus naujasis

JT generalinis sekretorius?
Nors JAV graso panaudoti veto

prasmę aiškino mokytojas A. Uzdila.

Svečias iš Vilniaus S. Stanaitis skaitė pranešimą apie Suvalkijos gyvenviečių sistemos raidą, o šio krašto klimato savitumus aptarė E. Marcinkevičius. Mokslinę sesiją baigdamas, prof. A. Stanaitis kalbėjo, jog jis didžiuojasi čia gyvenančiais žmonėmis, jų tautine savigarpa, energija. Šiame krašte gyvenančiųjų tautiškumo ir patriotiškumo dera pasimokytų daugeliui lietuvių.

Sunny Hills, FL

Pagerbta Viktorija Dėdinienė

Viktorijos Dėdinienės 75-rių amžiaus metų jubiliejų iškilmingai paminėjome sekmadienį, 1996 m. rugsėjo 22 dieną.

Iškilnės prasidėjo šv. Mišiomis šv. Teresės bažnyčioje. Klebonas kun. Francis Szczykutowicz pamokslu metu Viktoriją sveikindamas, pagyrė jos veiklą.

Viktorija Dėdinienė

teisė dabartinio Generalinio sekretoriaus pašalinimui, Didžiosios Britanijos, Kinijos, Prancūzijos ir Rusijos diplomatai kol kas atsisako svarstyti Boutros-Ghali ipėdinio kandidatus iki JAV prezidento rinkimų. Bob Dole savo aštriais pasisakymais yra pareiškęs, kad jis prieštarauja Boutros-Ghali kandidatūrai. Prezidentas Clintonas tam taip pat pritaria, bet gali pakeisti savo poziciją, kai bus perrinktas antrai kadencijai. Ir to laukia tie keturi didieji.

Pats Boutros Boutros-Ghali pareiškęs net kelis kartus, kad jis nepaisysias JAV spaudimo. Jis atmeta visus jam primetamus kaltinimus dėl išlaidumo ir nesugebėjimo perorganizuoti JT administracinę aparatūrą. Anot jo, per penkerius metus jis sugebėjo sumažinti JT personalą nuo 12 tūkstančių iki 9 tūkstančių, bet į tai niekas nekreipia dėmesio. Jis pažada nepasiduoti ir kovoti iki galo, kad būtų vėl išrinktas. Jo nuomone, jam pasitraukus, gali kilti daug problemų, kurias naujam žmogui būtų sunku išspręsti.

Iš pasisakymų įvairiuose JT sluoksniuose, atrodo, kad Boutros Boutros-Ghali dienos yra jau suskaitytos. Net ir visa eilė kandidatų į jo vietą jau linksniojama. Tai Nicos Rolandis iš Kipro, Hamid el Ghabit iš Nigerijos, Robert Muller iš Prancūzijos, Kofi Annan iš Ghana, Amadou Ould Abdullah iš Mauritanijos ir James Jonah iš Siera Leone. Minimos ir trys moterys - Airijos prezidentė Mary Robinson, Norvegijos ministrė pirmininkė Gro H. Brundtland ir japonė Sadako Ogata, dirbanti JT sistemoje, kaip vadovė UNHCR (JT Vyriausiojo Komisionieriaus Pabėgėliams) įstaigos.

Lapkričio mėnesį paaiškės tikrieji kandidatai, kuriuos apsvarstys JT Saugumo taryba ir vieną iš jų rekomenduos Generalinės asamblėjos sprendimui.

Į liturginius skaitymus Julija Nakienė irgi įpynę Viktorijos vardą. Vyrų trio (Vytautas Macys, Albinas Strazdis ir Alfonsas Vėlavičius) sugiedojo "Panis Angelicus".

Antrą valandą po pietų Viktorijos gar-

bei suruošton puoton parapijos salėn susirinko apie 80 kvieštų svečių. Dalyvavo iš Atlantos atvykę sūnus Stasys su žmona Cynthia, sūnus Vitas, sūnaitis Leonardas bei Viktorijos brolis Vytautas Zubrickas. Iš South Carolina atskrido Viktorijos draugė Nancy Guobaitienė.

Pokylio programai vadovavo "Antrosios jaunystės" choro vėbos pirm. Vyt. Macys. Jis papasakojo Viktorijos biografiją, išryškindamas jos visuomeninę veiklą. Po V. Macio kalbos Viktorija buvo apjuosta tautine juosta.

Kaimynų vardu Viktoriją sveikino Klemensas Žukauskas, choro garbės narys. Pakartotinai kalbėjo kleb. F. Szczykutowicz. Elena Lukienė perskaitė savo feljetoną apie choristų darbus.

Muzikai Genovaitei Beleckienei diriguojant, choras atliko tris nuotaikingas dainas: "Sveiki atvykę, mieli sveteliai", "O, ramunėle, pasakyk" ir "Pilki keleliai dunda". Pirmajai dainai žodžius parašė Kl. Žukauskas, o muziką - ilgametis šio choro vadovas, maestro Vincas Mamaitis. Šia proga Viktorijai buvo padėkota už nepailstančią veiklą chore.

Viktorija Zubrickaitė-Dėdinienė gimė 1921 m. rugsėjo 18 d. Kybartuose. Mokėsi Kybartų gimnazijoje iki 1939 metų. Kai 1939-ųjų rudenį Lietuvą atgavo Vilnių, ji įstojo į Pašto mokyklos pirmąją laidą. Mokslą sėkmingai baigusi, dirbo centriniame Vilniaus pašte, vėliau Vilkaviškio ir Jonavos paštuose. II Pasauliniame karui prasidėjus, grįžo į Kybartus, iš kur 1944 m. rudenį pasitraukė į Vokietiją. Gyvendama Hanau išvietintųjų stovykloje, dalyvavo lietuvių moterų veikloje. Amerikon emigravo 1949 m. kovo 10 dieną. 1949 m. rugsėjo 27 d. iškėjo už Antano Dėdino, su juo išaugino sūnus Stasį ir Vitą. Priklausė New Yorko Operetės chorui, vadovaujamam muz. K. S. Banaičio. Dalyvavo V. Žukausko vaidintojų grupėje. Į pensiją išėjo 1983 metais ir apsigyveno Sunny Hills, FL.

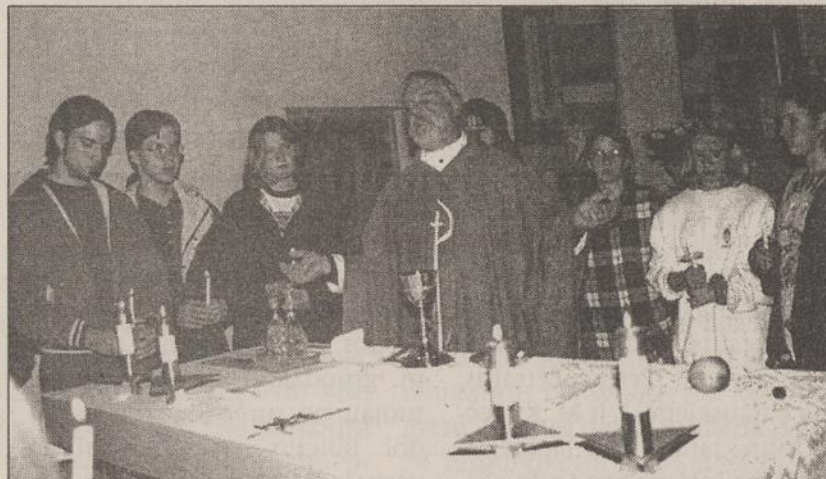
Laimingo kelio iki šimtinės metų, Viktorija!

Alfonsas Nakas

Sofija ir Kazys Butkai š. m. spalio 27 d. šventė savo vedybinio gyvenimo 50-metį. Nuotraukoje: klebonas kun. Vytautas Palubinskas Apreiškimo parapijoje Brooklyn, NY, suteikia jubiliejinį palaiminimą Sofijai ir Kazui Butkams.

Trečiasis Ateitininkų kursas šiaurės rytų moksleiviams

Nuotraukoje: Aras Gust-Vėbra, Skaidrys de Sa Pereira, Gina Walat, kun. Saulaitis, Loretta Kazakaitytė, Dainora Kupčinskaitė, Kristina Kasinskaitė ir Nomedas Girniūtė. M. Girniuvienės nuotr.

Trečiasis Ateitininkų minikursas šiaurės rytų moksleiviams įvyko spalio 11-13 dienomis Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolyne Putname. Minikursas buvo skirtas tautiškumo principui gvildinti.

Kursą suorganizavo dr. Mirga Girniuvienė, Bostono sendraugių ateitininkų pirmininkė. Jai talkininkavo Daiva Navickienė, Bostono Lituanistinės Mokyklos vedėja. Dvasios vadu buvo įeizutas kun. Antanas Saulaitis iš Chicagos.

Jaunuolių vadovu buvo studentas Gytis Vygantas, kuris studijuoja Boston College. Merginų vadove buvo Dainora Kupčinskaitė, studijuojanti University of Massachussets, Amherst. Į kursą susirinko 4 jaunuoliai ir 7 merginos.

Pagrindinę kurso dalį sudarė trys paskaitos. Daiva Navickienė kalbėjo apie įvairius požiūrius ir patriotizmą. Kun. Saulaitis pra-

vedė pasikalbėjimą apie skirtingus įvairių tautybių bruožus. Gita Kupčinskienė aptarė, kaip tautiškumas atsispindi lietuvių tautosakoje, ypač dainose.

Mirga Girniuvienė paaiškino Ateitininkų šūkio bei Ateitininkų himno prasmę. Vytautas Sužiedėlis, Bostono Sendraugių sekretorius, pravedė pokalbį apie būsimą būrio veiklą.

Ypatingai smagu jaunuoliams buvo patiems pristatyti savo mintis apie tautiškumą. Įspūdi jiems paliko šv. Mišios, kun. Saulaičio aukotos šeštadienio vakare. Susirinkusieji sėdėjo aplink altorių, o likusi erdvė koplyčioje buvo aptemdyta. Žodžio liturgiją pravedė patys jaunuoliai, iš anksto pasiruošę skaitinius išvaidinti ir išaiškinti.

Sekantis minikursas įvyks gegužės 22-tos savaitgalį. Tema - "Inteligentiškumas".

Dr. Mirga Girniuvienė

PATERSON, NJ

Šv. Kazimiero parapijos 85 metų jubiliejus

Spalio 6 d. Šv. Kazimiero parapija Patersone, NJ, iškiliai šventė savo 85 metų gyvavimo sukaktį. Prelatas Antanas Bertašius, kun. Stasys Raila ir kun. Jonas Pakalniškis koncelebravo šv. Mišias parapijos parapijiečių intencija. Kun. Stasys Raila pasakė pamokslą. Jis kalbėjo: "Šiandien švenčiam garbingo savo šventojo Kazimiero lietuvių parapijos 85 metų tarnybos Dievui, Bažnyčiai ir Tėvynei sukaktį". Visiems palinkėjo šv. Pauliaus žodžiais: "Broliai! Per daug nesirūpinkite, bet visuose rei-

kaluose malda ir prašymu su padėka jūsų prašymai tesidaro žinomi Dievui - ir Dievo ramybė, pranokstanti visokią išmintį, sergės jūsų širdis ir mintis Jėzuje Kristuje. Darykite, ką tik iš manęs išmokote, ką girdėjote ir matėte manyje, ir ramybė ir Dievas bus su jumis" (Fil 4-6-9). Paminėjęs, kiek daug malonių gauta per visus veikimo metus, maldos žodžiais su visais dalyviais dėkojo Viešpačiui už gautas gėrybes, prašė lietuvių globėjo šv. Kazimiero užtarimo parapi-

(nukelta į 8 psl.)

A.† A.

VIKTORAS A. VAITKUS

Prieš metus, lapkričio 25 dieną, netekome mylimo Vyro, Tėvelio ir Senelio. Jo atminimui šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, lapkričio 25 d., 10:30 val. ryto, Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje Waterbury, Connecticut.

Telydi jį dieviška šviesa ir ramybė. Prašome prisiminti velionį maldose.

Š e i m a

\$ 475.00 į LIETUVĄ

New York/Newark - Vilnius - New York/Newark

\$550.00 į LIETUVĄ

Chicago - Vilnius - Chicago

Plius mokesčiai

Kaina galioja lapkričio mėnesį ir Naujųjų Metų sutikimo proga.

Dėl informacijos kreipkitės į

Albiną ar Kristiną

BALTIC TOURS
77 Oak St. Suite 4
Newton, MA 02164
Tel.: 617-965-8080
800-216-5987

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

P pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi - tai 55 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$39.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirnėliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

\$39.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

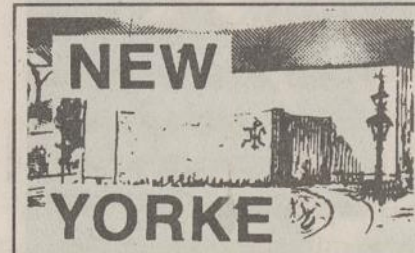
Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Mūsų atstovybė Lietuvoje:

Vilnius 26-28-27, 26-24-27

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517,1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Ši savaitgalį Kultūros Židinyje:

Lietuvos Partizanų ir Tremtinių kvarteto "Girių Aidas" koncertas įvyks š. m. lapkričio 17 d., sekmadienį, 4 val. popiet, Kultūros Židinyje. Kvartetą papildys Lietuvos Valsstybinės operos solistas Vincas Kuprys, taip pat buvęs tremtinys. Koncertą rengia Katalikių Moterų Kultūros Draugija. Pelnas skiriamas Partizanų ir Tremtinių Globos fondui. *Žiūr. skelbimą šiame puslapyje.*

A. A. PETRO AŽUOLO atminimui

"Vyskupo fondui" 1,735 dol. aukojo sekantys asmenys:

Pranė Ozalas, Shalins Funeral Home, Elena (ir sūnus dr. Vytautas) Jurgaitis, Vidas Nemickas, Jr, Andžėlė ir Petras Petraitis, Ona Barauskienė, J. ir M. Klivečka, John, Janice and Jack Coffey, Elena ir Henrikas Andruska, Julia ir Edwardas Antanaitis, Algis ir Roma Vedeckas, Bronius Nemickas, Kęstutis Nemickas, Laima Šileikis-Hood, Danutė Kezytė-Wolosenko, R. ir R. Pencula, J. Stravinskienė, Dr. Bronius ir Valeria Nemickas, Alfonsas ir Laima Lileika, Vida Jankauskas, Mykolas Jurgaitis, Kostas ir Juozė Norvila, Mr. & Mrs. Petras Tutinas, Antanas ir Birutė Lukoševičius, Josephina Senken, V. & R. Kondratas, Antanas ir Jadviga Vytuvis, Henry & Irene Miklas, Irene & Jonas Vilgalys, Victor & Leokadia Milukas (už Bronę Lukoševičienę), Regina Saldaitis, Vida Penikas, Gerimantas Penikas, Tadas ir Renata Alinskas, Irminda & Tim Watson, S. Dzikas, Marytė Pakutka, Antanas Dėdinas, Algirdas Ruzgas, Ieva Jankutė, Jonas Bačanskas, Purdue Pharmacy.

A. a. Petro Ažuolo šeima ir vysk. P. A. Baltakis, OFM, nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams.

Balf'o šimtojo skyriaus New Yorke pirm. Vitas Katinas praneša, kad Balf'o vėjus dar tęsis lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Atsiskaitymas su centru bus tik po Naujųjų Metų. Visi, kurie dar nespėjo Balfui paaukoti, prašomi aukas siųsti:

United Lithuanian Relief Fund
P. O. Box 21081
Woodhaven, NY 11421

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius per *Darbininką*. Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnį sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o atsiųskite savo sveikinimus jau dabar. Kalėdinis *Darbininko* numeris išeis gruodžio 13 dieną, nes vėlesnis numeris - gruodžio 20 d. nepasieks iki Kalėdų visų skaitytojų, ypač tolimesnėse vietovėse. Už pridėdamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

Aprėškimo parapijos Taryba rengia metinius Padėkos dienos pietus parapijos salėje š. m. gruodžio 1 d., sekmadienį, tuojau po sumos. Bilietas - 10 dol. Bilietus jau dabar galima užsisakyti, paskambinant į Aprėškimo parapiją tel. (718) 387-2111.

BALF'o Centras praneša, kad nuo š. m. spalio 15 d. Balf'o Centro įstaiga persikėlė į naujas patalpas: United Lithuanian Relief Fund, 4545 E. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 773 - 767-3401; FAX 773 - 767-3402. Patalpos yra *Draugo* pastate, įėjimas iš kiemo pusės ir įvažiavimas pro vartus vakarinėje pastato pusėje, kur yra nemaža ir patogiai mašinoms pastatyti aikštelė.

Teresė Gečienė (Masionytė) Huntingdon Valley, PA, savo tėvelio **A. A. Antano Masionio** vienerių metų mirties sukakties proga parėmė velionio mėgiamą *Darbininką*, atsiųsdama 60 dol. auką. *Nuoširdžiai dėkojame už paramą mūsų spaudai.*

NY Maironio Lituanistinė mokykla jau pradėjo mokslo metus. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 1 val. popiet Kultūros Židinyje. Tėveliai prašomi atvežti savo vaikus į mokyklėlę.

Partizanų ir Tremtinių kvarteto "GIRIŲ AIDAS"

KONCERTAS

š. m. lapkričio 17 d., sekmadienį, 4 val. popiet
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

PROGRAMOJE

Kvartetą atliks apie 20 patriotinių, partizaninio likimo tematikos dainų su akordeono palyda.

Nelikime abejingi tiems, kurie kruvinoje kovoje gynė mūsų Tėvynės laisvę. Įvertinkime ir pagerbkime juos, gaušiai dalyvaudami koncerte.

- Įėjimas 12 dol. -

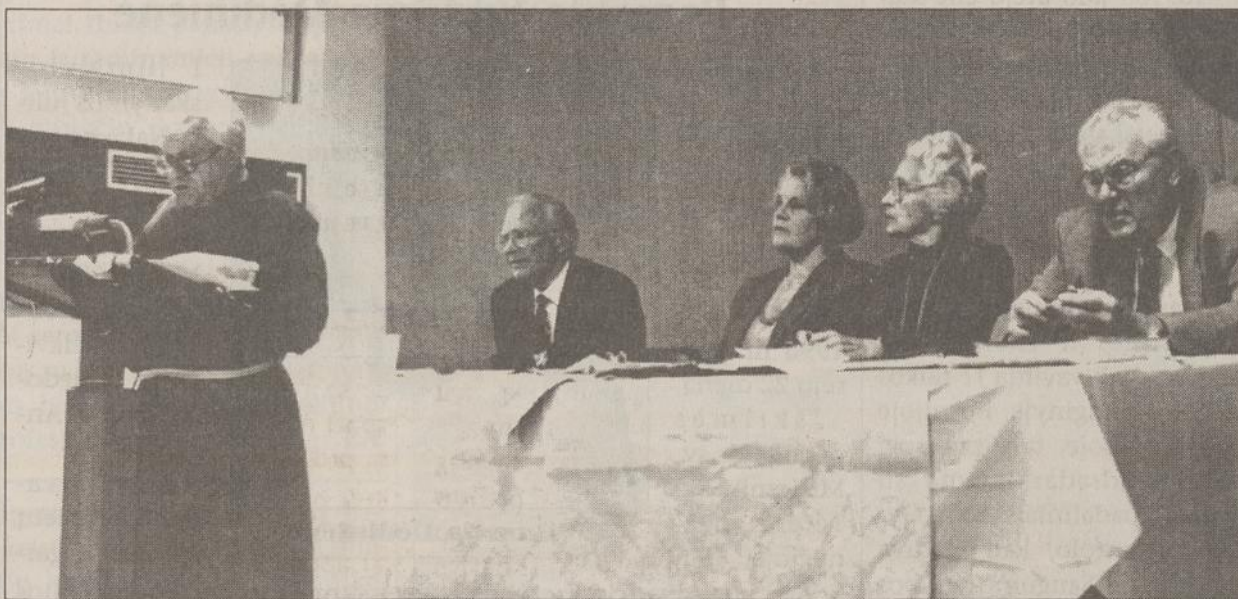
Visas pelnas skiriamas Partizanų ir Tremtinių Globos fondui.

-- Po koncerto - kava. --

Visus nuoširdžiai kviečia rengėjos

KATALIKŲ MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIA

Kultūros Židinio narių metinis susirinkimas

Kultūros Židinio narių susirinkimas. Nuotraukoje (iš kairės į dešinę): provincijolas Tėv. Placidas Barius, OFM, KŽ tarybos pirm. Jonas Bilėnas, V. Jankauskienė, M. Klivečkienė ir A. Bobelis.

Kultūros Židinio narių XXI-asis metinis susirinkimas įvyko š. m. spalio 26 d., šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Susirinkimą pravedė KŽ tarybos pirmininkas Jonas Bilėnas. Po Tėv. Pranciškaus Giedgaudo, OFM, invokacijos, sekė Lietuvos himnas. KŽ tarybos sekretorė Malvina Klivečkienė perskaitė praėjusių metų susirinkimo protokolą, kurį parašė J. Pumputienė. Sekė Jono Bilėno Kultūros Židinio metinės veiklos apžvalga. Tarybos pirmininkas pastebėjo, kad šiais metais Kultūros Židinio finansiniai laikais geriau. Dalinai tai įvyko dėl to, kad buvo daugiau aukotojų. Bilėnas dar priminė, kad pirmąsiais metais naujai pastatytam Kultūros Židiniui buvo rodoma daug dėmesio. Po to sekė ilgesnis laikotarpis, kai žmonės rodė Židiniui mažiau dėmesio. Paskutiniuoju metu, atgavus Lietuvai nepriklausomybę ir pradėjus atvykti iš Lietuvos vis daugiau naujų ateivių, jaučiama, kad Kultūros Židinyje veikla yra suaktyvėjusi.

Antanas Bobelis, tarybos išdininkas, savo pranešime paminėjo, kad per praėjusius metus abi Kultūros Židinio salės buvo naudojamos lietuvių 23 kartus, o nelietuviams patalpos buvo išnuomos 37 kartus. Už salių naudojimą iš lietuvių vidutiniškai gauta po 182 dol., o iš kitataučių - vidutiniškai po 960 dol. Iš Kultūros Židiniui priklausančių organizacijų nario mokesčių gauta 460 dol.

Revizijos komisijos pranešimą perskaitė K. Norvila. Renginių vadovė Vida Jankauskienė pranešė,

kad jos kartą per mėnesį organizuojamos "KŽ kavinės" buvo gana sėkmingos - jos duodavo Židiniui po 600 - 900 dol. pelno. Tuo tarpu Naujųjų Metų renginys, pareikalavęs daug pasirodymo ir darbo, davė tik 90 dol. pelno.

Pranciškonų provincijolas T. Placidas Barius, OFM, savo pranešime pakartojo, kad pranciškonai dėl savo narių trūkumo yra apsisprendę apleisti Brooklyną. Pastacių Kultūros Židini, pranciškonai su Kultūros Židinio korporacija sudarė abipusę sutartį, kurioje sakoma, kad pranciškonai yra Kultūros Židinio savininkai, o Židinio pastatai yra išnuomojami KŽ korporacijai trejiems metams. Sutartyje taip pat sakoma, kad nuoma automatiškai atnaujinama kitiems trejiems metams, jei nėra ypatingų kliūčių. Dabartinis nuomos terminas baigsis už dveju metų. Po to pranciškonai yra nutarę nuomos sutarties nebeatnaujinti.

Susirinkimo dalyviai siūlė eilę planų, kaip reikėtų Kultūros Židinio veiklą tęsti toliau, pasitraukus pranciškonams. Iškilto skirtingų nuomonių, kaip gali būti aiškinama sutartis tarp pranciškonų ir Kultūros Židinio korporacijos. Pranciškonų provincijolas T. Placidas Barius, OFM, pareiškė, kad "nesvarbu koks būtų galutinis sutarties variantas, pranciškonai, pasitraukdami iš Brooklyn, yra pasiryžę sudaryti sąlygas New Yorko lietuviams ir toliau veikti pagal Kultūros Židinio dedikaciją - nurodytus tikslus".

Vėliau vyko rinkimai į Kultūros Židinio Tarybą.

f.f.

Nauja Kultūros Židinio vadovybė

Buvo išrinkti 3 Tarybos nariai: Jonas Bilėnas (66 balsais), Jūratė Balsytė-Spencer (60 balsų), ir Algirdas Česnavičius (49 balsais). Narys kandidatas - Petras Laučiškis. Jūratė Balsytė yra naujai išrinkta, o kiti - perrinkti. Po metinio susirinkimo vykusiame Tarybos narių posėdyje pareigomis pasiskirstyta taip: Jonas Bilėnas - Tarybos pirmininkas; Antanas Bobelis - vicepirmininkas specialioms reikálams; Algirdas Česnavičius - renginiai ir specialūs reikalai; Pranas Gvildys - vicepirmininkas narių administracijos reikálams; Vida Jankauskienė - renginių komiteto pirmininkė; Malvina Klivečkienė - sekretorė; Kostas Norvila - patalpų naudojimo reikalai ir revizija; Petras Petraitis - ūkiniai reikalai; Jūratė Balsytė-Spencer - ryšiai su KŽ veikiančia Maironio Lituanistine mokykla ir renginiai; Algirdas Mačiulaitis - Tarybos pirmininkas emeritas ir informacijos bei spaudos atstovas. Petras Laučiškis - narys kandidatas - ryšiams su naujais ateiviais iš Lietuvos. Ilgamečiui ir uoliam KŽ valdybos pirmininkui Algiui Jankauskui pasitraukus iš pareigų, Taryba patvirtino naują valdybos pirmininką Kazį Butruką. Valdybos sudėtyje dar yra išdininkas Vaclovas Steponis, sekretorė Malvina Klivečkienė ir Tarybos pirmininkas Jonas Bilėnas.

j.b.

Popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato aštuonioliktosios metinės

Š. m. spalio 16 dieną popiežius Jonas Paulius II pradėjo savo pontifikato devynioliktuosius metus. Popiežiaus išrinkimo metinės yra ir pagrinde Vatikano valstybinės šventės.

1978 m. spalio 14 d. užsidarė konklavos durys. 111 kardinolų turėjo išrinkti vos 33 dienas višutinę Bažnyčią valdžiusio Albino Luciani - popiežiaus Jono Pauliaus I-ojo ipėdinį. Spalio 16 d. 6 val. 21 min. vakare virš Vatikano stogų pasirodė balti dūmai ir po keliolikos minučių į Šv. Petro bazilikos balkoną išėjęs kardinolas protodiakonas Pericle Felici susirinkusiems tikintiesiems ir visam pasauliui paskelbė "Habemus Papam" - turime popiežių. Apaštalo Petro 264-tuoju ipėdiniu buvo išrinktas Krokuvos arkivyskupas kardinolas Karol Wojtyla - Jonas Paulius II.

Po savaitės, per inauguracijos iškilmes, skelbdamas savo veiklos programą, naujasis popiežius ragino: "Nebijokite priimti Kristų, pripažinti Jo galią. Padėkite popiežiui, padėkite visiems, kas Kristaus vardu nori tarnauti žmoniui... Nebijokite..." Raginimas pripažinti Kristų, plačiai atverti Jam duris aidė visame Jono Pauliaus II-ojo mokyje, visoje jo veikloje. Tas visą šį pontifikatą žymintis "nebijokite", ypač garsiai pasikartojo pernai spalio 5 d. Jungtinės Tautos. Turtum darydamas viso savo pontifikato sintezę, Jungtinės Tautos New Yorke popiežius kalbėjo:

"Turime nugalėti ateities baimę. Nebijokime žmogaus, nes

Sunku būtų visus ir suminėti, kas prisidėjo prie šios šventės surengimo. Ypatingos padėkos nusipelnė Petraitis su šeima, Richard Macionis su šeima, Rūta Gudelis.

Šia proga visi pareiškė savo dėkingumą gerb. prelatui Antanui Bertašui, kuris, jau būdamas pensijoje, atvyko čia ir jau virš 10 metų nepailstamai tarnauja parapijiečiams. **S. R.**

kiekvienas žmogus yra sukurtas pagal paveikslą ir panašumą To, kuris yra visko priežastis. Žmogus gali būti išmintingas ir doras. Šitoks žmogaus gebėjimas ir Dievo malonė ateinančiame tūkstantmetyje sukurs žmogaus vertą civilizaciją, sukurs tikrą laisvės kultūrą".

Per 18 savo pontifikato metų popiežius Jonas Paulius II atliko 201 apaštalinę kelionę, iš jų 74 už Italijos ribų. Kelionėse jis praleido 9,87% visos savo pontifikato trukmės, nukeliaudamas virš milijono kilometrų. Aplankė 804 miestus ir vietoves 115-je valstybėse; pasakė 2,945 kalbas.

Popiežius Jonas Paulius II š. m. lapkričio 10 d. atšventė 50-ties metų kunigystės sukaktį.

Vatikano radijas

DARBININKA
laiškai pasiekia
ir elektroniniu
paštu (E-mail)!

103517,1071@compuserve.com

Vilniaus radijas

žinias į JAV nuo rugsėjo 2 d. transliuoja 6120 klhz dažniu. Transliacijos vyksta 8 val. vakaro. Pirmas pusvalandis - lietuviškai, antras pusvalandis - angliškai.

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401. (sk.)

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siunttos laivu arba oro paštu - **air cargo**. **TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (312) 436-7772. **CONNECTICUT** valstijoje (203) 232-6600. (sk.)

Domiuosi lietuvių išeivijos spauda. Perskaitę laikraščius "Darbininką", "Draugą", "Dirvą", "Tėvyne" ir kt., neskubėkite jų išmesti. O gal užsilieka ir lietuviškos spaudos iš Kanados, Argentinos ir kt.? Skambinti tel. (718) 956-1653 Vilimui. (sk.)

Anksčiau Dr. Stefa Dimas dabar

Dr. Chin-Chee Hu
Dantų gydymo kabinetas
354 St. Nicholas Ave.
Ridgewood, NY 11385
tel. (718) 821-1825
(valandos pagal susitarimą)

Dr. Hu suteikia profesionalų, rūpestingą dantų gydymo patarnavimą visai šeimai. Nelaukite, kol dantys pradės skaudėti.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidui" vardu ir siųsti JAV igalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta *DARBININKO* Nr. 29, aukojo:

S. Racys, Milton, MA - 35 dol.;
M. Palunas, Akron, OH - 30 dol.;
Bronė Jacikevičius, Willoughby, OH - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukė ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielieji skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokėstį.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims lapkričio 23 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuves patalpose, lapkričio 16 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.